

Handläggare
Isabelle Wall
Telefon: 08-508 150 52**Till**
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2021-12-16

Verksamhetsplan 2022 för Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Verksamhetsplanen för år 2022 fastställs.
2. Resultatenheter enligt bilaga 1:2 fastställs.
3. Internkontrollplan och system för intern kontroll enligt bilaga 3:1 och bilaga 3:2 godkänns.
4. Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt bilaga 3:5 fastställs.
5. Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2022 enligt bilaga 3:6 fastställs.
6. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för driftmedel till introduktionsförskola om 1,2 mnkr.
7. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för driftmedel till aktivitetscenter seniorboenden om 4 mnkr.
8. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för driftmedel till sportotek om 0,2 mnkr.
9. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för investeringsmedel till trygghetsskapande åtgärder om 0,2 mnkr.
10. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för investeringsmedel till åtgärder inom naturreservaten om 1,5 mnkr.
11. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för investeringsmedel till åtgärder kopplade till Stockholm vid vattnet om 0,2 mnkr.
12. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för drift- och investeringsmedel till åtgärder för biologisk mångfald om 0,6 mnkr.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

13. Ansöka hos kommunstyrelsen om budgetjustering för klimatinvesteringar om 1,2 mnkr.

14. Omslutningsförändringar om 92,6 mnkr redovisas till kommunstyrelsen.

15. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen och stadens revisorer.

Maria Mathiasson Laxvik

Stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan 2022 för Skarpnäcks stadsdelsnämnd	1
Förslag till beslut	1
Inledning	5
Konsekvenser av pandemin	11
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	21
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	26
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	35
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	41
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	41
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamhetens skiftande behov	42
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	43
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	44
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	47
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	52
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	52
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	54
Redovisning av ekonomi.....	59
Nämndens ekonomiska förutsättningar	59

Investeringar	61
Resultatenheter	62
Budgetjusteringar.....	62
Omslutningsförändringar	64
Medel för lokaländamål	65
Övriga ekonomiska redovisningar	65
Särskilda redovisningar.....	65
Agenda 2030.....	65
Systematiskt kvalitetsarbete.....	67

Inledning

Skarpnäcks stadsdelsnämnds långsiktiga mål är att bidra till ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbart samhälle. Verksamhetsplanen anger inriktningen för nämndens verksamhet under år 2022 och beskriver hur nämnden bidrar till att stadens mål uppnås. Verksamhetsplanen utgår från kommunfullmäktiges tre inriktningsmål:

- En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
- En ekonomisk hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadsdelsnämndens ansvar och uppdrag

Skarpnäcks stadsdelsnämnd ansvarar för merparten av välfärdsverksamheten inom stadsdelsområdet. Utifrån en bred kompetens ska stadsdelsnämnden erbjuda en hållbar samhällsservice av hög kvalitet.

I stadsdelsnämndens ansvar ingår kommunal förskoleverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, fritidsverksamheter för barn och unga, lokal kulturverksamhet, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder samt mottagande och integration av nyanlända. Viss tillsynsverksamhet och konsumentvägledning ingår också i nämndens uppdrag.

Stadsdelsnämnden ansvarar vidare för lokalt trygghetsarbete och platsamverkan samt stadsmiljöarbete såsom skötsel och investeringar i parker, naturområden, naturreservat och strandbad. Kopplat till trygghets- och stadsmiljöuppdraget ansvarar stadsdelsnämnden även för lokalt näringslivsarbete. Nämnden bidrar även till stadens klimat- och miljöarbete.

Vid allvarliga händelser och kriser ansvarar stadsdelsnämnden för omhändertagande och stöd till drabbade och allmänhet.

Stadsdelsnämndens ansvar omfattar lokalt demokrati- och utvecklingsarbete genom att vara en lokal länk för dialog mellan medborgare, stadens förvaltningsorganisation och förtroendevalda.

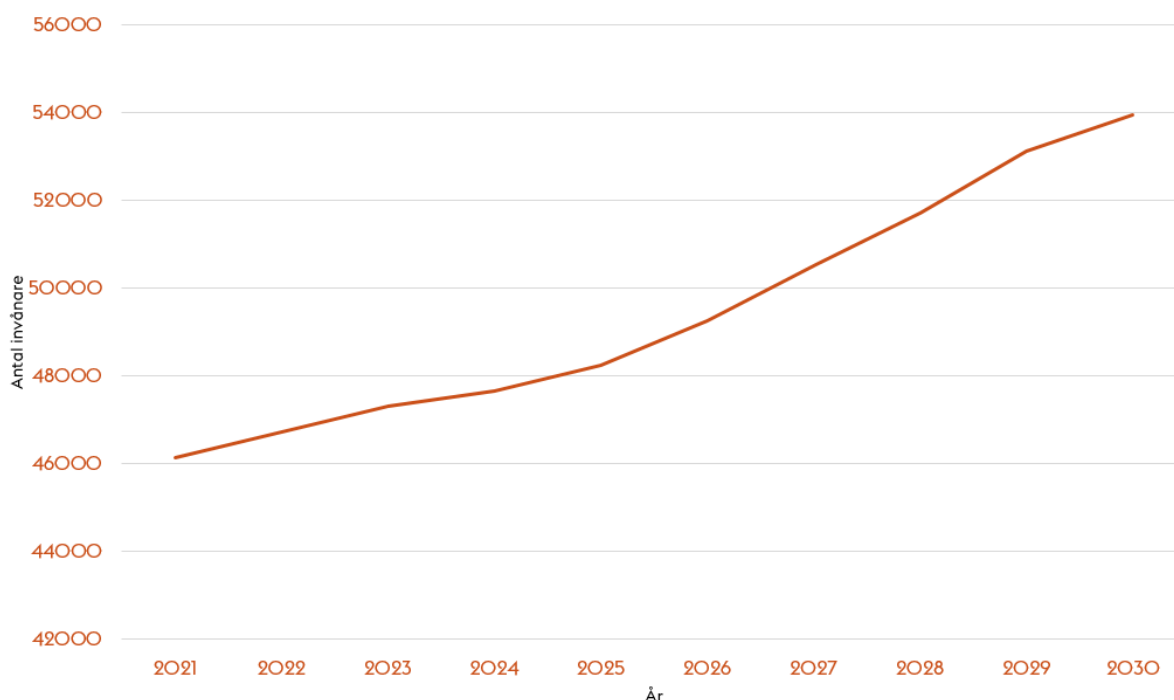
Inom alla ansvarsområden ska stadsdelsnämnden verka för genomförandet av de 17 globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Skarpnäcks stadsdelsområde och befolkning

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning finns till för de cirka 46 500 invånare som bor här. Stadsdelsområdet omfattar Hammarbyhöjden, Björkhagen, Kärrtorp, Enskededalen, Bagarmossen, Skarpnäcks gård, Flaten, Skrubba och Orhem. Flatens naturreservat, Stockholms största naturreservat, och delar av Nackareservatet ligger inom stadsdelsområdet.

Stadsdelsområdets befolkning växer inte i samma takt som stora delar av Stockholm. Antalet invånare beräknas öka med cirka 1500 personer fram till 2024, vilket motsvarar 3 procent. I området planeras för cirka 7000 nya bostäder inom tre stora programområden som kommer att utveckla stadsdelsområdet och öka befolkningen på längre sikt. Fram till 2030 beräknas stadsdelsområdets befolkning öka med nära 8000 personer eller 17 procent jämfört med år 2020.

Befolkningsprognos Skarpnäcks stadsdelsområde

Under de närmaste åren, fram till 2024, väntas den procentuella befolkningsökningen bli störst i åldersgrupperna 19-24 år och 90- år, medan antalet förskole- och skolbarn minskar och antalet personer i arbetsför ålder ökar lika mycket som genomsnittet. Prognosen för perioden fram till 2030 visar att ökningen blir störst bland personer över 80 år samt unga vuxna. Antalet barn i förskoleålder ökar något och antalet barn i grundskoleålder minskar något.

Ålder	Prognos år			Förändring 2021-2024		Förändring 2021-2030	
	2021	2024	2030	antal	%	antal	%
0 år	597	590	743	-7	-1%	146	24%
1-5 år	2 846	2 707	3 205	-139	-5%	359	13%
6-9 år	2 200	2 082	2 182	-118	-5%	-18	-1%
10-12 år	1 597	1 587	1 535	-10	-1%	-62	-4%
13-15 år	1 558	1 549	1 565	-9	-1%	7	0%
16-18 år	1 393	1 557	1 644	164	12%	251	18%
19-24 år	2 424	2 923	3 484	499	21%	1 060	44%
25-64 år	15 437	15 822	18 268	385	2%	2 831	18%
65-79 år	11 574	11 635	12 584	61	1%	1 010	9%
80-89 år	5 168	5 627	6 536	459	9%	1 368	26%
90- år	1 330	1 579	2 195	249	19%	865	65%
Totalt	46 124	47 658	53 941	1 534	3%	7 817	17%

(Källa: Stockholms stad - Statistik om Stockholm. Befolkningsprognos 2021.)

När det gäller sociala förhållanden och livsvillkor liknar Skarpnäcks stadsdelsområde på flera sätt staden som helhet. Medelinkomsten i stadsdelsområdet är något lägre än i staden, liksom andelen utlandsfödda, medan andelen förvärvsarbetande är något högre än i staden som

helhet. Det finns stora skillnader i livsvillkor mellan stadsdelarna och ännu större mellan olika områden inom stadsdelarna. Framför allt i stadsdelarna Bagarmossen och Skarpnäcks gård är de socioekonomiska skillnaderna mellan olika områden tydliga. I dessa stadsdelar finns de mest socialt utsatta områdena inom stadsdelsområdet.

Stadsdelsnämnden och råd

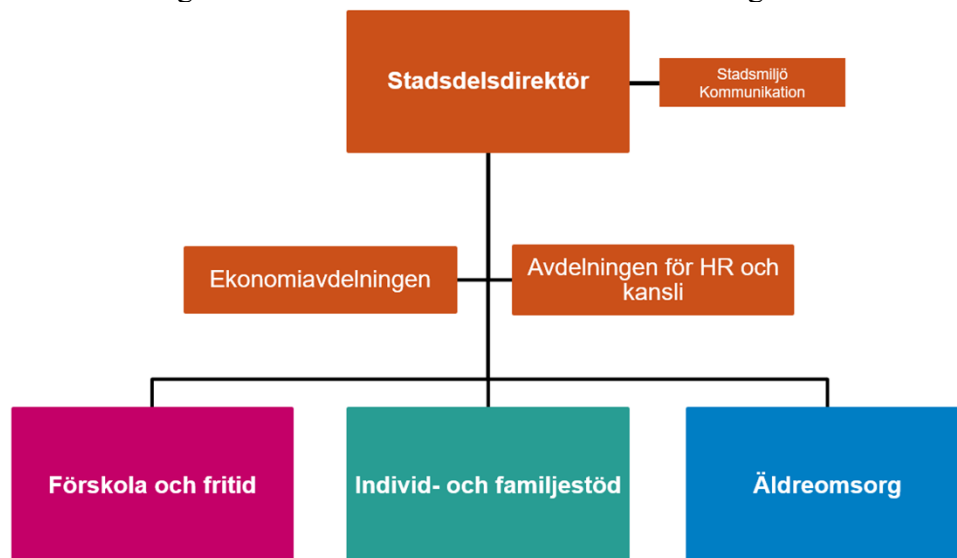
Stadsdelsnämnden består av 13 ledamöter och 13 ersättare. Kommunfullmäktige utser ledamöter och ersättare i stadsdelsnämnden. Bland ledamöterna utser kommunfullmäktige en ordförande och en vice ordförande. Skarpnäcks stadsdelsnämnd leds av ordförande (MP) och vice ordförande (V). Stadsdelsnämnden fattar beslut om mål och inriktning för de verksamhetsområden som kommunfullmäktige delegerat till nämnden. Nämndens arbete leds av presidiet bestående av ordförande, vice ordförande och stadsdelsdirektör.

Ett pensionärsråd och ett råd för funktionshinderfrågor är knutna till stadsdelsnämnden. Råden utses av stadsdelsnämnden enligt instruktioner utfärdade av kommunfullmäktige. Ledamöterna nomineras av pensionärs- och funktionsrättsorganisationerna. För närvarande finns det inte några valda ledamöter till funktionshinderrådet. Pensionärsrådet sammanträder regelbundet i anslutning till nämndens sammanträden.

Stadsdelsförvaltningens ledning och organisation

Inom förvaltningens organisation har stadsdelsdirektören det övergripande ansvaret för all verksamhet. Stadsdelsdirektören svarar inför nämnden och leder förvaltningsledningen såväl som förvaltningens arbete och samverkan med fackliga organisationer. Direktören leder förvaltningen tillsammans med avdelningschefer och kommunikationsstrateg. De utgör förvaltningens ledning med ansvar för strategisk planering, styrning och uppföljning av verksamheten, ekonomistyrning och förvaltningsövergripande beslut.

Verksamheterna är indelade i avdelningen för förskola och fritid, avdelningen för individ- och familjestöd och avdelningen för äldreomsorg. Stadsdelsdirektören förfogar även över en stabsfunktion med ansvar för stadsmiljöfrågor. Till stöd har verksamheterna en kommunikationsstrateg samt HR och kansli- och ekonomiavdelning.

Nämndens prioriterade verksamhet under året

Nedan redovisas kortfattat vad stadsdelsnämndens verksamheter ska uppnå under året. Här redogörs också för hur nämnden avser att arbeta med de direktiv som rör samverkan med andra nämnder och bolag.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Skarpnäcks stadsdelsområde ska vara tryggt och säkert för alla invånare och för de som vistas och verkar här. Parker och grönområden ska vara trygga, välskötta och tillgängliga. Kvinnor och män som bor i stadsdelsområdet ska vara självförsörjande och leva självständiga liv. När våra invånare behöver stöd ska de vara delaktiga i insatserna. De som riskerar sin bostad eller har ett osäkert boende ska nå ett hållbart boende. Barn, unga och vuxna som lever i våldsutsatthet får skydd och stöd. I våra förskolor ska barnen utvecklas och lära sig genom lek och undervisning. Flickor och pojkar ska vara delaktiga och ha inflytande i förskolans innehåll. De äldre ska uppleva kvalitet, trygghet och delaktighet i det stöd och den vård och omsorg de får.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Det ska vara attraktivt att vara företagare i Skarpnäcks stadsdelsområde och fler småföretag ska välja att etablera sig i här. I stadsdelsområdet ska det byggas hållbart, och människor och verksamheters olika behov av samhällsservice ska tillgodoses. Det ska vara god framkomlighet på våra parkvägar och det ska vara enkelt och tryggt att cykla och promenera. De transporter som sker inom nämndens verksamheter ska vara hållbara. Barn, unga och vuxna ska ha en inkluderande, aktiv och trygg fritid. Invånarna i Skarpnäck ska kunna ta del av ett mångsidigt kulturutbud som utgår från delaktighet. I Skarpnäck utvecklas parkernas, grönområdenas och naturreservatens ekologiska värden, och de bidrar till att stabilisera nya klimatförutsättningar. Nämndens verksamheter är miljö- och klimatsmarta, energieffektiva och har en resurseffektiv avfallshantering.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Nämndens resurser ska användas väl med fokus på resultat för invånarna i stadsdelsområdet. Förvaltningens verksamheter har en inkluderande och hälsofrämjande arbetsmiljö som präglas av ett engagerat och närvarande ledarskap. Medarbetarna i stadsdelsförvaltningen utövar ett aktivt medarbetarskap. Förvaltningen använder välfärdsteknik och digitala arbetsätt för att effektivisera och utveckla förvaltningens verksamheter.

Kommunfullmäktiges prioriterade områden

I stadens budget anges ett antal prioriterade områden där det finns ett särskilt stort behov av utvecklade processer och samverkan mellan flera av stadens nämnder och bolagsstyrelser. Förvaltningen ser samverkan med andra förvaltningar och bolag som en förutsättning för en effektiv och utvecklingsinriktad verksamhet. Nämndens verksamheter ingår i olika samverkansprojekt och löpande arbeten tillsammans med andra nämnder och bolag.

Styrning och uppföljning

Stadsdelsnämndens verksamheter styrs, planeras och följs upp i stadens system för integrerad styrning och ledning, ILS, som stödjer nämndens verksamheter att ha ett tydligt fokus på

resultat för invånarna. För att säkerställa att verksamheterna bedrivs effektivt och vidareutvecklar sin innovationsförmåga sker ett systematiskt kvalitetsarbete, vilket beskrivs närmare under den rubriken. Ekonomiavdelningen ansvarar för att samordna den ekonomiska uppföljningen och för att säkerställa en god prognossäkerhet och budgetföljsamhet, vilket beskrivs närmare under mål 3.1.

Nämndens verksamheter ska leva upp till de mänskliga rättigheterna och vara fria från diskriminering. Verksamheterna ska vara jämställda, tillgängliga för alla, leva upp till barnets rättigheter samt stärka invånarnas inflytande och delaktighet. I arbetet med att säkerställa detta samverkar förvaltningen med stadsledningskontoret och andra förvaltningar.

Samverkan för en effektiv verksamhet

Nämndens verksamheter ska bedrivas kostnadseffektivt med fokus på kärnverksamheten. Förvaltningen samarbetar med andra förvaltningar och bolag i syfte att bedriva en effektiv och ändamålsenlig verksamhet. Exempelvis bedrivs ungdomsmottagning och familjerätt i samverkan med andra förvaltningar. Samverkan sker också i utvecklingsarbetet i syfte att gemensamt skapa nya innovativa arbetssätt och verksamhetsförbättringar, som exempelvis Stärkt tidigt stöd i samverkan.

Samverkan för ökad självförsörjning

För att öka andelen invånare i stadsdelsområdet som är självförsörjande samverkar förvaltningen med ett antal olika parter på flera nivåer. På strategisk nivå sammankallar samordningsförbundet FINSAM till regelbundna möten mellan stadsdelsförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och Region Stockholm. På operativ nivå hålls möten från samma parter lokalt, sammankallade av Jobbtorg Farsta. Likaså hålls möten för handläggarteam FINSAM en gång i månaden tillsammans med brukare och berörda samverkansparter.

Återstart - samverkan för ett bättre företagsklimat

Förvaltningen samverkar med Stockholm Business Region och lokala företagareföreningar i arbetet för ökad hållbar tillväxt och företagande inom Skarpnäck. Tillsammans med andra förvaltningar utvecklas trygghet, skötsel och kommunal service i området.

Hög kvalitet genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering

Förvaltningen arbetar för att invånarna ska få en effektiv och god service i enlighet med *Stockholms stads kvalitetsprogram*. Förvaltningen stödjer en verksamhetskultur som uppmuntrar innovation och nytänkande. Arbetet med att stärka förvaltningens strukturer för informationssäkerhet och hantering av personuppgifter fortgår. Förvaltningen bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, samverkan sker med andra nämnder inom staden samt med offentliga aktörer, civilsamhället, akademien och näringslivet vilket bidrar till kvalitetsutveckling och stärker förvaltningens innovationskapacitet. Förvaltningen ingår i ett forskningssamarbete (DISVO) mellan staden, Region Stockholm och Stockholms universitet som syftar till att förbättra datautbytet mellan regionen och stadens äldreomsorg. Förvaltningen genomför även ett pilotprojekt med forskare vid Ersta- Sköndal-Bräcke högskola för att utvärdera Bra-samtal med barn i familjer som lever i osäkra

boendeförhållanden. Ett omfattande förändringsarbete har påbörjats inom förvaltningen för att möjliggöra en aktiv omställning till en god och nära vård.

Förvaltningen ser digitalisering som en del av kvalitetsutvecklingen. Genom dialog med invånarna och omvärldsbevakning utvecklar förvaltningen användandet av digitalisering och välfärdsteknik. Samverkan sker med äldreförvaltningen och övriga stadsdelsförvaltningar kring införandet av nya digitala insatser och lösningar såsom digitala lås, digitala inköp och digital natttillsyn. Pandemin har inneburit nya digitala arbetssätt och ny teknik inom verksamheterna, förvaltningen tar tillvara de lärdomar som gjorts för vidare innovation och förnyelse kring digitalisering. Stadens projekt Modernisering av sociala system innebär krav på förändrings- och utvecklingsarbete inom en stor del av förvaltningens verksamheter och förväntas leda till effektivisering och ökad möjlighet till systematisk uppföljning av socialtjänstens verksamheter.

Samverkan för en trygg och säker stad

Förvaltningen bedriver ett aktivt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete genom samverkan med bostadsbolag, polis, fackförvaltningar, lokala brottsförebyggande råd, föreningar och civilsamhälle. Arbetet med att utveckla sociala insatsgrupper (SIG), 12-29 år, sker i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen. Projektet "Samordnare mot rekrytering till kriminalitet" som inleddes 2021 i samverkan med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, grundskolan och polisen fortgår under året.

Förvaltningen samverkar med stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta-Vantör och Farsta kring Tryggt mottagande i hemmet för målgruppen äldre. Uppdraget utförs av Enskede-Årsta-Vantör med finansiering från de tre stadsdelsnämnderna. En översyn pågår för att säkerställa att samtliga tre förvaltningar får tillgång till insatsen motsvarande stadsdelens storlek.

Arbetet för att motverka våldsbejakande extremism fortsätter i samråd med den centrala samordnaren för stadens arbete.

Arbetet för att upprätthålla och förbättra beredskapen för att hantera oförutsedda extraordinära händelser fortsätter i samverkan med stadsledningskontorets säkerhetsavdelning. Nämndens krisledning, POSOM-grupp och krisstödjare får utbildning och övar kontinuerligt utifrån nämndens krisledningsplan.

Samverkan för en hållbar stadsutveckling

Förvaltningen samverkar med trafikkontoret i planering och upprustning av lekparker, parker och gångstråk. Nära samverkan sker med exploateringskontoret när det gäller åtgärder för grön kompensation i samband med att parkmark tas i anspråk för ny bebyggelse. Åtgärderna genomförs i anslutning till exploateringen och ska vara ekologiskt hållbara.

Samverkan för att nå de globala målen i Agenda 2030

Nämndens kärnverksamheter bidrar på många sätt till att uppfylla ett stort antal av de globala målen i Agenda 2030. Under kommande år avser förvaltningen systematisera sitt arbete inom Agenda 2030 och kommer då att analysera vilka befintliga samarbeten som behöver utvecklas, och inventera vilka behov av ytterligare samverkan som behövs för att stärka arbetet. Detta beskrivs närmare under särskilda redovisningar.

Klimat- och miljöarbete

Förvaltningen samarbetar med miljöförvaltningen och övriga stadsdelsförvaltningar i genomförandet av stadens miljöprogram. Förvaltningen deltar aktivt i referensgrupper och kategoriråd med serviceförvaltningen kring upphandlingar för att säkerställa att hållbarhetskrav ställs i upphandlingsprocesser. I frågor som rör hållbara verksamhetslokaler samverkar förvaltningen med Micasa, Sisab och andra aktörer. Förvaltningens miljö- och klimatarbete beskrivs närmare under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2.5.

Staden som arbetsgivare

Förvaltningen utvecklar arbetet för att vara en attraktiv arbetsgivare och säkra kompetensförsörjningen till verksamheterna. Verksamheterna stärker arbetet med aktivt medarbetarskap och närvarande ledarskap och erbjuder olika utvecklingsmöjligheter för medarbetare och chefer. Förvaltningen samverkar med andra stadsdelsförvaltningar för att utbyta erfarenhet och samarbeta i frågor som stärker staden som attraktiv arbetsgivare. Samverkan sker även med stadsledningskontoret och personalstrategiska avdelningen i flera arbetsgivarfrågor och utvecklingsinsatser.

Lokalförsörjning

Förvaltningen samverkar med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret, kommunala bostadsbolag och fackförvaltningar vid stadsplanering och exploatering för att säkerställa behovet av lokaler för verksamheter. Underhåll sker löpande i samråd med berörda fastighetsägare för att säkerställa hållbarhet över tid. Förvaltningen hyr ut lokaler till bibliotek och kulturskola. Förvaltningen deltar i nätverket Samordnad skolplanering i Stockholm (SAMS) som säkerställer att skol- och förskoleplanering ligger i linje med bostadsplanering, elevantalsprognos och befolkningsprognos. I SAMS medverkar stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, utbildningsförvaltningen, idrottsförvaltningen, trafikkontoret och Sisab.

Inköp

Vid inköp av varor och tjänster avropar förvaltningen från avtal som upphandlats alternativt upphandlar i enlighet med stadens program för upphandling och inköp. Förvaltningen bidrar i stadens arbete med kategoribaserade inköp. För inköp används stadens system för e-handel med anslutna leverantörer. Genom att använda det elektroniska inköpsstödet ökar förutsättningarna för att inköpen är miljö- och klimatsmarta samt sker på rätt sätt och från rätt leverantör.

Internationalisering och internationella relationer

Förvaltningen har för närvarande inte några internationella samverkansytor. Förvaltningen samverkar dock med olika aktörer, både inom staden och nationellt, i utvecklingsarbetet för ökad kvalitet inom kärnverksamheterna.

Konsekvenser av pandemin

Pandemin har påverkat förvaltningens verksamheter sedan 2020. Förvaltningen har utvecklat nya arbetssätt för att upprätthålla verksamheterna och fortsätta ge de olika målgrupperna stöd,

service och insatser av hög kvalitet. Förvaltningen har också utvecklat det närvarande ledarskapet, det aktiva medarbetarskapet och digitala arbetssätt för att möta behoven. Framgångsrika arbetssätt bevaras och utvecklas vidare under 2022. I stadens utvärdering av pandemin lyfts flera lärdomar som förvaltningen använder i det fortsatta arbetet.

Konsekvenserna av pandemin kommer att påverka förvaltningens verksamhet och ekonomi även under 2022. Det finns till exempel fortsatt en viss osäkerhet i de ekonomiska prognoserna, sjukfrånvaron är fortfarande högre än innan pandemin och anpassningar och skyddsåtgärder finns kvar i flera verksamheter.

Förskola och öppen fritidsverksamhet

Förskolorna och den öppna fritidsverksamheten följer utvecklingen av pandemin och planerar för en säker återgång till normalläge inom verksamheten. Framgångsrika arbetssätt som utvecklats under pandemin bibehålls, exempelvis hygienrutiner och digitala möten såväl internt som externt. Förvaltningen kommer fortsatt ta fram informationsmaterial riktat till vårdnadshavare och medarbetare i samband med förändringar i rekommendationer och rutiner.

Individ och familj inklusive funktionsnedsättning

Förvaltningen har sett en stadig ökning av antalet personer som söker stöd till följd av våld i nära relation. En betydande del av de personer som söker skydd och stöd har barn. Hänsyn till fortsatt höga kostnader för att säkerställa skydd och stöd behöver tas framåt. Inom övriga delar av socialtjänsten finns inga påtagliga volymförändringar till följd av pandemin. Det som däremot visat sig vara tydligt är att påfrestningen och sårbarheten hos redan utsatta grupper i samhället har ökat. Flera samhällsinstanser lyfter behov av att ge stöd och insatser till ungdomar vars psykiska hälsa och svårigheter i förhållande till skolresultat påverkats negativt av pandemin. Fluktuationen gällande bidragsberoende hushåll är inom normalspannet men andelen som varit långtidsberoende har ökat. Brottsförebyggande arbete och stöd till anhöriga är två andra delar som förvaltningen behöver prioritera givet behov som syns i spåren av pandemin. Föräldrar till barn med funktionsnedsättningar är en sådan tydlig anhörigrupp samtidigt som det också i stor utsträckning är bland dessa ungdomar som behov av samtalsstöd och insatser för att främja skolresultat återfinns.

Pandemin har bidragit positivt i utvecklingen mot en flexibel organisation med medarbetare och chefer som har breddat kompetens och förmåga att hantera ärendehandläggning för målgrupper som tidigare i högre grad fått vända sig till olika delar av socialtjänstens verksamheter. Samtliga verksamheter har utvecklat digitala lösningar i kontakt med målgrupperna när fysiska möten har varit begränsade. De vinster detta medför behöver tas tillvara parallellt med att göra möjligheterna tillgängliga för fler användare.

Äldreomsorg

Förvaltningen har tagit del av utvärderingarna som genomförts på uppdrag av stadens utvärderingssektariat och tagit med rapportens slutsatser i planeringen av arbetet framåt. Avdelningen för äldreomsorg har även löpande utvärderat verksamheternas arbete sedan april 2020, efter analys har åtgärder som omorganisation av utförarverksamheterna genomförts. Med utgångspunkt i stadens utvärderingar har avdelningen planerat för arbetet framåt genom

systematisk kompetensutveckling, fortsatt fokus på närvarande ledarskap och ett tydligt fokus på ökad kvalitet i kärnverksamheten. Beredskap finns för ökad smittspridning, behovet av hälso- och sjukvårdskompetens inom hemtjänsten tillgodoses genom medicinskt ansvarig sjuksköterska som har i uppdrag att stödja verksamheten. Beställarenheten för äldre har under pandemin fått utveckla nya arbetssätt då hembesök inte gick att genomföra på grund av risk för smittspridning. För att bibehålla kvalitetsutvecklingen kommer arbetssätten vidareutvecklas och användas framöver i kombination med hembesök.

Stadsmiljö

Förvaltningen ser ett fortsatt högt besöksstryck i parker och grönområden. Fler besökare leder till ett ökat behov av skötsel och renhållning. Det kommer också fortsatt fler förslag och synpunkter om utvecklingen av våra grönområden, något som kan vara en konsekvens av att invånare har uppehållit sig mer i sina närområden än de vanligtvis gör och att intresset för närmiljön därmed har ökat. Förvaltningen förstärker parkfunktionen med en parkingenjör för att hantera den ökade arbetsbelastningen.

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsdelsnämnden bidrar till målet om en modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla genom att vidareutveckla metoder för att öka andelen invånare som är självförsörjande. Förvaltningen följer upp prioriterade arbetssätt med fokus på de ekonomiska effekterna som följer av pandemin. Samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och Region Stockholm kring insatser för målgruppen är viktiga.

Skarpnäck ska vara ett tryggt, säkert, rent och tillgängligt stadsdelsområde. Den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet ökar och förvaltningen fortsätter sitt arbete med trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder, bland annat genom platsamverkan.

Förskolan är en plats där alla barn möts, leker och lär tillsammans. Barnen prövar och utvecklar sina förmågor och intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oavsett förutsättningar. Lärmiljöerna inspirerar barnen till medskapande och kreativitet tillsammans med andra barn och vuxna. Förvaltningens förskolor bidrar till att varje barn når sin fulla potential genom att alla barn får tillgång till pedagogiskt utbildad personal och undervisning ledd av legitimerade förskollärare. Eftersom förskola och skola är starka skyddsfaktorer mot social problematik och utanförskap samverkar förvaltningen internt och externt för att skapa en sammanhållen kedja av förebyggande åtgärder i syfte att stötta barns och ungas utbildning.

Barn och vuxna som behöver stöd av socialtjänsten får insatser av hög kvalitet. De är delaktiga i att utforma det stöd de behöver för att kunna leva på likvärdiga villkor och utifrån egna val och möjligheter. I enlighet med stadens strategi samverkar förvaltningen med andra aktörer för att minska risken att barn, unga och vuxna dras in i kriminalitet. Arbetet mot att unga rekryteras till kriminell livsstil eller våldsbejakande extremism vidareutvecklas både vad gäller förebyggande verksamheter och individuellt behovsprövade insatser.

Nämndens verksamheter inom äldreomsorg arbetar utifrån den nationella värdegrunden där äldre i behov av stöd får insatser av god kvalitet utifrån sina individuella behov. Pandemin har

inneburit stora påfrestningar för äldreomsorgens verksamheter, lärdom dras av stadens utvärdering om äldreomsorgen under pandemin och arbetet med att skydda äldre på särskilda boenden och inom hemtjänsten fortgår. Omställningen till en god och nära vård vidareutvecklas inom samtliga verksamheter.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att förkorta vägen till arbete, fortsätta prioritera tillgänglighet och samordnade insatser som sänker trösklarna till arbetsmarknaden. Förvaltningen fortsätter utvecklingsarbetet med aktiv kontakt, vilket innefattar tillgängliga arbetssätt. Bland dessa finns mobil myndighetsutövning för personer som behöver träffa socialsekreterare i sin egen miljö. Under 2022 ska de arbetssätt som förvaltningen prioriterat utifrån effekt för målgruppen fortsätta och följas upp med särskilt fokus på de ekonomiska effekter som följer av pandemin. Under senare delen av 2021 har antal hushåll som mottar ekonomiskt bistånd minskat men andelen med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare ökat.

Vuxna som står långt från arbetsmarknaden behöver ofta pröva sin arbetsförmåga och sina sociala färdigheter. En praktik eller arbetsträning genom Jobbtorg kan vara första steget till att komma närmare arbetsmarknaden och egen försörjning. Flera av de personer som uppstår försörjningsstöd är sjukskrivna och saknar en sjukpenningsgrundande inkomst. Förvaltningen fortsätter arbetet för individuell planering med åtgärder och insatser för personer långt från arbetsmarknaden med tillhörande aktualitet inom flera av socialtjänstens verksamhetsområden. Under 2021 startade förvaltningen upp rehabiliteringsbanan med stöd av Samordningsförbundet FINSAM och genomförandet av arbetssätten inom denna samverkan är en del av de prioriteringar förvaltningen gör utifrån effekter som följer av pandemin.

Barns behov och situation uppmärksammas särskilt inför beslut om ekonomiskt bistånd. Arbetet med barnkonsekvensanalyser, bolots och bostadsvägledning för barnfamiljer i osäkra boenden fortsätter under året. Förvaltningen prioriterar bland annat arbetsmarknadsanställningar för ensamstående mammor och utforskar hur socialtjänsten i sin uppföljning av dessa insatser också skulle kunna följa upp hur berörda barns situation förändras. Ett långsiktigt syfte är att utveckla socialtjänstens verktyg för att bryta negativa konsekvenser för barn av att leva i ekonomisk utsatthet.

Förvaltningen följer löpande fördelningen mellan kvinnor och män i olika försörjningshinder för att förebygga att stöd och insatser ges på ett sätt som leder till osakliga skillnader mellan män och kvinnor.

För att minska behovet av försörjningsstöd till följd av arbetslöshet erbjuder förvaltningen i samverkan med andra aktörer olika arbetsmarknadsinsatser, exempelvis Stockholmsjobb. Jobbtorg Stockholm samordnar stadens insatser för att stödja arbetslösa personer som uppstår försörjningsstöd till egen försörjning. Förvaltningens medarbetare i öppna verksamheter länkar till jobbtorg då de möter unga vuxna som inte arbetar eller studerar.

Ungdomar i stadsdelsområdet erbjuds feriearbete under loven. Prioriterade målgrupper är unga med funktionsnedsättning, med sociala skäl, som avbrutit gymnasiestudier eller bedöms ha behov av språkstödande insats.

Inom stadsdelsområdet bor få nyanlända personer och familjer i förhållande till staden i stort. De nyanlända personer som flyttat till stadsdelsområdet har i stor utsträckning redan påbörjat sin etableringsprocess. Tillgång till samhällsvägledning och stöd till nyanlända stockholmare fortsätter ges med fokus på vägar till arbete och egen bostad. För att säkerställa att samhällets insatser är tillgängliga för kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden samordnar förvaltningen sitt uppsökande arbete med samhällsvägledare och stadsdelsmammor.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att uppmärksamma, minimera och förebygga felaktiga utbetalningar och säkerställa korrekta utbetalningar av ekonomiskt bistånd. Regelbundna kontroller genomförs och vid behov vidtas åtgärder. Resultaten av kontrollerna analyseras och används i förbättringsarbetet .

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	2,5 %	2,7 %	Tertial
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,5 %	1,5 %	Tertial
 Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (ekonomiskt bistånd)	35	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,1 %	1,0 %	Tertial
 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	20 st	800 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	400 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	20 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	50	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	400 st	9 000 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden ska med stöd av stadsdelsnämnderna utifrån stadens strategi för arbetsmarknadsinsatser definiera stadsdelsnämndernas ansvar för förberedande insatser inför inskrivning på Jobbtorg Stockholm	2022-01-01	2022-06-30
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och i dialog med stadsdelsnämnderna, utifrån stadens strategi för arbetsmarknadsinsatser, föreslå hur helhetsansvaret för arbetsmarknadsinsatsen Stockholmsjobb, inklusive samordning och anställning, kan åläggas arbetsmarknadsnämnden	2022-01-01	2022-06-30

Nämndmål: Kvinnor och män är självförsörjande

Beskrivning

Förvaltningen fortsätter arbetet för att öka andelen invånare i stadsdelsområdet som är självförsörjande och håller en hög tillgänglighet som underlättar för människor att få stöd och hjälp. Samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och samordningsförbundet FINSAM säkerställer samordnade insatser som ökar självförsörjning för personer med komplexa försörjningshinder. Barns rättigheter omsätts konkret genom att barnkonsekvensanalyser görs när föräldrar söker ekonomiskt bistånd. Anställning inom stadens verksamheter, Stockholmsjobb, erbjuds för att minska arbetslösheten inom stadsdelsområdet.

Tillgång till samhällsvägledning och stöd till nyanlända stockholmare fortsätter ges med fokus på vägar till arbete och egen bostad. Förvaltningen prioriterar sitt uppsökande arbete för kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden.

Ungdomar inom stadsdelsområdet erbjuds feriearbete under loven, särskilt identifierade grupper prioriteras.

Förväntat resultat

- Fler barn växer upp i hushåll som är självförsörjande
- Fler kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden har insatser som på sikt medför ökad delaktighet och ekonomisk jämställdhet
- Sjukskrivna personer utan sjukpenning har insatser som på sikt medför ökad delaktighet och ekonomisk jämställdhet i deras livssituation
- Unga vuxna och vuxna som har försörjningsstöd går vidare till studier eller arbete
- Invånare som fått stöd av budget- och skuldrådgivare har en bättre kontroll över sin hushållsekonomi och skuldsituation
- Personer som nyligen blivit arbetslösa kommer snabbt tillbaka till egen försörjning
- Nyanlända inom stadsdelsområdet inkluderas snabbt i studier, arbetsmarknad, bostadsmarknad och samhällslivet
- Nyanlända som har ett tillfälligt boende, exempelvis inom SHIS, får i ett tidigt skede det stöd och den hjälp de behöver för att kunna ta sig vidare till en varaktig bostad
- Antalet felaktiga utbetalningar minskar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel unga vuxna med försörjningsstöd som avslutas till egen försörjning	50 %		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen deltar i samhällsvägledningens utvecklingsarbete med fokus på arbete, bostad samt samarbeten med andra aktörer inklusive civilsamhället.	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningen erbjuder meningsfulla feriejobb som är ett första steg in på arbetsmarknaden.	2022-01-01	2022-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att fortsätta arbetet med att Skarpnäck ska vara ett tryggt, säkert, rent och tillgängligt stadsdelsområde. Parkerna ska vara trygga, tillgängliga och välskötta. Tryggheten stärks genom t.ex. ändamålsenlig belysning och beskärning av buskage. Förvaltningen samverkar med andra förvaltningar kring uppdraget att tillgängliggöra stadens naturreservat med rekreativa värden samt tillgängliggöra naturreservaten för personer med olika funktionsvariationer och för människor som inte tidigare har kunskap om naturen och dess värde för hälsosam rekreation. Detta bidrar till Agenda 2030:s mål om att skapa säkra och inkluderande grönområden för alla. Under 2022 fortsätter förvaltningen det påbörjade arbetet med att utveckla Ekudden, en del av Flatens naturreservat, till en attraktiv målpunkt som är lätt att hitta till. Förvaltningen fortsätter även arbetet med att utveckla området runt Flatenbadet som ett tryggt besöksmål året runt och en bastu planeras i samarbete med fastighetskontoret och civilsamhället.

Förvaltningen har fått flera medborgarförslag om att utveckla fastigheter och kulturlandskapet i Lilla Sickla. Samarbetet med andra förvaltningar inom staden för att utveckla hela Lilla Sickla som besöksmål kommer att fortsätta under 2022 och förvaltningen söker medel för en förlängning av befintlig brygga vid Lilla Sickla.

Arbetet för att skapa trygga, säkra och välskötta parker bidrar till genomförandet av mål 3, god hälsa och välbefinnande, i Agenda 2030. Parker är viktiga både som platser för rekreation och fysisk aktivitet men även för hälsa och välbefinnande inte minst i en storstad där ytan för parker och grönområden är begränsad. Trygga, säkra och välskötta parker som alla invånare kan nyttja bidrar också till genomförandet av mål 5, jämställdhet. Det är viktigt att flickor och pojkar samt kvinnor och män kan nyttja stadsdelsområdets parker på lika villkor, därför tas jämställdhetsperspektivet i beaktning vid planering och upprustning av parker, spontanidrottsytor med mera. I syfte att främja livskvalitet för invånare i alla åldrar genom att underlätta för sociala aktiviteter, utomhusvistelse och vardagsmotion planerar förvaltningen att uppföra ett utegym i samband med upprustning av Kärrtorpsparken.

Enligt trygghetsmätningen som genomfördes under 2020 ökar tryggheten inom stadsdelsområdet. Medborgarenkäten som genomfördes under 2021 har motsvarande resultat då boende i högre grad än tidigare upplever att det är tryggt i de områden där de bor. För att alla delar av stadsdelsområdet fortsatt ska vara trygga, säkra och levande arbetar förvaltningen med trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder. Det trygghetsskapande arbetet som bedrivs i form av lokalt community work fortsätter. Det innebär att förvaltningen tillsammans med invånare, skolor, polis, stadens mobila ordningsvakter, fastighetsägare, det lokala näringslivet, föreningslivet och övriga civilsamhället arbetar tillsammans för att skapa ett tryggt och säkert stadsdelsområde.

Under året kommer förvaltningen fortsätta att utveckla strukturer och analyser till grund för trygghetsarbetet, med målsättningen att nå större måluppfyllelse och öka effekten av insatserna som genomförs.

Förvaltningens samverkansavtal med polisen bidrar till gemensamma prioriteringar i det

brottsförebyggande arbetet. Det faktum att även utbildningsförvaltningen och trafikkontoret numera ingår i samverkansavtalet ger ökade förutsättningar för god samverkan på såväl strategisk som operativ nivå. Förvaltningen kommer under 2022 fortsätta att utveckla former för att uppnå snabb samverkan kring platser eller fenomen där otrygghet uppstår eller uppmärksammas. Förvaltningen ser behov av att utveckla det redan pågående samarbetet med närliggande stadsdelsförvaltningar för att öka tryggheten i områden i gränsen mellan olika stadsdelsområden. Förvaltningen kommer under året arbeta med att implementera stadens nya trygghetsprogram som beslutades i kommunfullmäktige under 2021.

I samband med verksamhetsplaneringen uppdateras förvaltningens plan för våldsbejakande extremism. Arbetet mot extremism bedrivs i samarbete med polisen, brottsförebyggande rådet, skolor med fler.

Under hösten 2021 har arbete med uppdatering av krishanteringsplan och rutiner som hör samman med detta bidragit till översyn och övning av krisledningsförmågan. Fortsatta övningar kommer ske under 2022 och förvaltningen kommer att se över sin krisledningsplan utifrån de stadsövergripande utvärderingar som genomförts kopplat till pandemin.

Nämndens verksamhet inom området bidrar till att uppfylla mål 11 i Agenda 2030, genom att göra städer och bostättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. Verksamhetens arbete bidrar även till mål 16, främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer. Enligt resultatet i trygghetsmätningen är kvinnor mer otrygga i våra utomhusmiljöer än män. Förvaltningen kommer att säkerställa att kvinnors och flickors åsikter beaktas vid trygghetshöjande åtgärder i den offentliga miljön.

Platssamverkan

Förvaltningen bedriver ett kontinuerligt arbete med platssamverkan sedan många år tillbaka i områdena Skarpnäcksfältet och Bagarmossen. I samverkan ingår de kommunala bostadsbolagen, föreningar, polisen, stadens mobila ordningsvakter och Stiftelsen På Rätt Väg. Kontakter upprätthålls också med bostadsrättsföreningar, skolor och näringsidkare. Från förvaltningen deltar företrädare för fritidsgårdar och social insatsgrupp. De utmaningar som finns och har funnits i områdena har medfört att insatserna framförallt inriktats mot att skapa en vuxennärvaro samt att skapa meningsfulla aktiviteter för ungdomar. Vid behov görs orosanmälan till socialtjänsten. Förvaltningen har tidigare, tillsammans med andra aktörer, sökt trygghetsinvesteringsmedel fyra insatser i den fysiska miljön kopplat till behov som har identifierats inom ramen för platssamverkan. Även inför 2022 kommer förvaltningen ansöka om trygghetsinvesteringsmedel för fortsatta åtgärder. För att skapa mer rörelse i utemiljön och fler mötesplatser för invånare söker förvaltningen medel för anläggandet av en hundrastgård i Bagarmossen.

Inom ramen för samverkansavtalet med polisen, trafikkontoret och utbildningsförvaltningen kommer fortsatta samtal föras om platser som uppfattas som otrygga för att se över möjlighet till insatser. Ett exempel på en sådan plats är Nytorps gårde.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	79 %	79 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsevenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld	88,5 %	88,5 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	73 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	73 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	85 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Fastighetsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, kulturnämnden och stadsdelsnämnderna kartlägga och prioritera det långsiktiga investeringsbehovet i stadens parklekar	2022-01-01	2022-06-30
 Idrottsnämnden ska tillsammans med i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda var i staden det finns behov av och förutsättningar för att skapa en mer levande stad genom utegym samt anlägga utegym i enlighet med utredningens slutsatser	2022-01-01	2022-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samråd med fastighetsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna följa upp satsningen på trygghetsinvesteringarna. Detta för att skapa en samlad bild över de insatser som genomförts och vad resultatet blivit samt sprida goda exempel, erfarenheter och lärdomar	2022-01-01	2022-06-30
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och stadens näringsliv ta fram och implementera spetsprojekt i tio utpekade platser i staden, i syfte att stärka tryggheten och den biologiska mångfalden genom smart växtbeklädnad av väggar	2022-01-01	2022-12-31
 Nämnder och bolagsstyrelser ska omsätta lärdomar från krishantering av pandemin i uppdaterad beredskapsplanering, såsom krisledningsplanering, kontinuitetsplanering och krisledningsövningar	2022-01-01	2022-12-31
 Nämnder och bolagsstyrelser som omfattas av säkerhetsskyddslagen ska säkerställa att det finns resurser och kompetenser tillgängliga i den utsträckning som krävs för att upprätthålla säkerhetsskyddet och bidra i utvecklingen av stadens säkerhetsskyddsorganisation	2022-01-01	2022-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska under ledning av kommunstyrelsen utreda förutsättningar för att etablera trygghetspunkter för krisberedskap och det civila försvaret inom sitt geografiska område	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Parker och grönområden är trygga, välskötta och tillgängliga

Beskrivning

Förvaltningens arbete med att utveckla parker och grönområden i nära samverkan med engagerade invånare, föreningar och stadens förvaltningar och bolag fortsätter. Den uppdaterade lokala parkplanen är ett viktigt underlag för prioriteringar och inriktning i arbetet. Förvaltningen fortsätter arbetet med att förbättra tillgängligheten till och i parker, grönområden och naturreservat. Samverkan med invånarna fortsätter, bland annat genom

möjligheten att teckna brukaravtal och att odla på parkmark. Förvaltningen förstärker uppföljningen av anlitade entreprenörer genom att öka bemanningen inom park- och stadsmiljö.

Förväntat resultat

- Parker och grönområden tas om hand, utvecklas och är uppskattade platser att vistas i.
- Parker och grönområden upplevs som trygga.
- Tillgängligheten till parker, grönområden, strandbad och naturreservat ökar för personer med funktionsnedsättning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen förstärker sin uppföljning av anlitade entreprenörer inom park- och stadsmiljö.	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningen medverkar i trafiknämndens samordning av kommunikationsinsatser gällande stadens samlade renhållningsarbete, städgarantin samt vikten av stockholmarnas eget bidrag till en ren och vacker stadsmiljö	2021-01-01	2022-12-31
Lätt avhjälpna hinder inom parker och grönområden åtgärdas	2019-01-01	2022-12-31
Tillsammans med trafiknämnden fortsatt verka för tydligare vägvisning i närheten av naturreservat i syfte att underlätta för besökare att hitta till naturreservaten	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Skarpnäck är ett tryggt och säkert stadsdelsområde

Beskrivning

Förvaltningen bedriver ett aktivt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete genom samverkan med bostadsbolag, polis, ordningsvakter, fackförvaltningar, lokala brottsförebyggande råd, lokalt näringsliv, föreningar och civilsamhälle.

Trygghetsinventeringar genomförs tillsammans med polis och civilsamhälle. Förvaltningens säkerhetsarbete utvecklas med fokus på krisberedskap, civil beredskap och informationssäkerhet.

Förväntat resultat

- Invånarnas upplevelse av trygghet ökar.
- Invånarnas förtroende för förvaltningen ökar genom trygghetsskapande åtgärder.
- Förvaltningen, polisen, trafikkontoret och skolorna har en gemensam lokal lägesbild av trygghetsutmaningar inom stadsdelsområdet.
- Förvaltningen har en god krisberedskap.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ansöka om ordningsvaktsförordningen för fler platser inom stadsdelsområdet	2022-01-01	2022-12-31
Utveckla det lokala brottsförebyggande arbetet i Hammarbyhöjden och Björkhagen	2022-01-01	2022-12-31
Utveckla det preventiva arbetet med ungas brottsutsatthet	2021-01-01	2022-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att förskolans verksamheter håller likvärdig hög pedagogisk kvalitet. Förskolorna inspireras av Reggio Emilias filosofi kring barns lärande och utveckling. Verksamheterna ska ge barnen trygghet och omsorg i pedagogiska lärmiljöer som är tillgänglig för alla barn. I förskolan läggs grunden för barnens livslånga lärande. Utbildningen vilar på demokratins grund och utgår från barnkonventionen. Skollagen slår fast att utbildningen ska syfta till att barnen ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Hållbar utveckling och likvärdiga pedagogiska lärmiljöer av hög kvalitet

Hållbar utveckling är ett begrepp som knyter ihop de ekologiska, sociala och ekonomiska utmaningar som verksamheten står inför. Förskolan ska liksom all utbildning genomsyras av lärande för en hållbar utveckling. Hållbar utveckling kan även ses som ett relationsbygge mellan människa och miljö.

Det finns forskning som visar att en av de viktigaste faktorerna för barns utveckling och lärande i förskolan är de pedagogiska relationerna mellan förskolepersonal och barn. En pedagogisk relation som består av kognitivt, socialt och emotionellt stöd, utgör kärnan i en förskola av hög kvalitet. Det främjar barns möjligheter att lära sig i förskolan och senare i skolan. Verksamheten ser de pedagogiska relationerna mellan pedagog och barn som en betydelsefull aspekt av hållbara relationer i förskolans utbildning. Förskolorna är organiserade så att alla barn får tillgång till pedagogiskt utbildad personal och undervisning ledd av legitimerade förskollärare.

Barnen ges möjlighet att vara delaktiga i utformandet av förskolans lärmiljöer. Miljöer och material är estetiskt tilltalande och utmanar rådande normer. Förskolan ska vara en plats där olikheter ses som något positivt och där barnen ökar sin förståelse och tolerans för olika sätt att tänka och vara. Alla barn får tillgång till lärmiljöer där de får vara aktiva, medskapande och kreativa tillsammans med andra barn och vuxna.

Förvaltningens planerade såväl som fortsatta satsningar på pedagogisk kvalitet, jämställdhet och jämlikhet inom verksamheterna bidrar till mål 4 inom Agenda 2030, att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Utevistelse och fysisk aktivitet

Förskolorna har upprättat handlingsplaner i syfte att främja fysiska och pulshöjande utomhusaktiviteter. Under året kommer verksamheten fortsätta att utveckla arbetssätt för att skapa meningsfull utevistelse som uppmuntrar till fysisk aktivitet och rörelseglädje.

Språkutvecklande arbetssätt

Språk, lärande, lek och identitetsutveckling hänger nära samman. Förskolan ska därför lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling, genom att uppmuntra och ta tillvara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt. Genom högläsning skapas delaktighet, gemenskap och relationer. Barnen får uppleva spänning och glädje vilket banar väg för ett vidare intresse för läsning, litteratur och studier. Barnens ordförråd och språkliga

medvetenhet ökar och synliggörs i den pedagogiska dokumentationen. Under året ska barnens läsmiljöer utvecklas och böcker ska finnas tillgängligt och presenteras på ett sätt som bjuder in till läsning.

Stockholms stad är förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska. Barn som talar eller har anknytning till ett nationellt minoritetsspråk har rätt till förstärkt språkstöd inom utbildningen. Förskolorna fortsätter främja barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna språket. Förskolorna har tillgång till litteratur på olika språk samt en digital uppläsningstjänst som erbjuder böcker på cirka 50 olika språk.

Utbildning för pedagoger i flerspråkighet och språkutvecklande arbetssätt kommer att genomföras under året. Ämnen som tas upp inom utbildningen är bland annat aktuell forskning inom området, uppdrag i läroplanen, interkulturellt förhållningssätt och samarbete med hemmet.

Kompetensförsörjning och handlingsplan för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare

Nämndens förskolor har för närvarande god tillgång avseende legitimerade förskollärare. I läroplanen lyfts barnskötarnas betydelse fram och förtydligar deras roll i undervisningen för att främja barns utveckling och lärande. Förvaltningen kan se att det finns behov av fler barnskötare med pedagogisk utbildning inom verksamheten. Förvaltningen fortsätter att uppmuntra medarbetare att delta i de kompetenshöjande insatser som staden erbjuder. Verksamheten fortsätter också att arbeta för att vara en bra arbetsgivare i syfte att attrahera och bibehålla pedagogiskt utbildad personal.

I den lokala handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare har behov av ett närvarande ledarskap uttryckts av både chefer och medarbetare. Verksamheten fortsätter arbetet med aktiviteter i enlighet med handlingsplanen samt utveckla hur verksamheten kan organisera sig för att främja det närvarande och pedagogiska ledarskapet gentemot medarbetarna.

Kost och måltidsvanor

Förskolan ska säkerställa att barnen får näringsriktig kost och grundläggande kunskaper om kopplingen mellan mat och hälsa. Verksamheten ska enligt läroplanen medverka till att barnen tillägnar sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och förstår sin delaktighet i naturens kretslopp. Hållbara matvanor och livsmedelsval är viktiga ur miljö- och klimatsynpunkt. Förskolornas kockar och måltidspersonal spelar en betydelsefull roll inom förskolan. Verksamheten arbetar kontinuerlig för att öka medarbetarnas kompetens kring hållbar och ekologisk matlagning. Förskolan arbetar utifrån den stadsövergripande Strategin för god, hälsosam och klimatsmart mat som fastställer inriktningen och bidrar till ökad insikt och kunskap hos stadens medarbetare, brukare och stockholmare.

Öppen förskola och introduktionsförskola

Öppna förskolan och introduktionsförskolan är riktad till barn som inte är inskrivna i ordinarie förskoleverksamhet samt till deras familjer. Verksamheten har en viktig roll som introduktion till förskola för de barn och föräldrar som inte tidigare har erfarenhet av verksamheten. Öppen förskola bidrar till ökad medvetenhet hos föräldrar om barns utveckling och behov och kan

även sprida information om samt förmedla kontakt med sociala, medicinska och andra verksamheter inom stadsdelsområdet. Öppna förskola kan även fungera som en länk till socialtjänsten och vara ett led i det socialt förebyggande arbetet. Introduktionsförskolan har stora möjligheter att lägga en grund för integration i praktiken, genom att skapa tillit och förtroende för samhällets olika insatser, där förskola är en viktig del. Under året kommer samverkan inom de öppna fritidsverksamheterna att utvecklas.

Lika rättigheter och samverkan

Utbildningen i förskolan styrs av skollagen och läroplan för förskolan (Lpfö 18). Skollagen reglerar bland annat vilka rättigheter och skyldigheter barn och deras vårdnadshavare har. Läroplanen beskriver förskolans värdegrund, vad barnen ska få möta under sin tid i förskolan och vilket ansvar rektor, förskollärarna och arbetslaget har.

Enligt förskolans läroplan ska utbildningen spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter. Förskolorna värnar om barnens rättigheter inom verksamheten genom barnrättsombud som stöttar verksamheterna utifrån barnkonventionens intentioner.

Förskolan har ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar barnens utveckling, val och lärande. Förskolan organiserar utbildningen så att barnen möts, leker och lär tillsammans. Barnen får pröva och utveckla sina förmågor och intressen med samma möjligheter och på lika villkor, oberoende av könstillhörighet.

Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans får rätt stöd utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar. Inom enheten för barn, kultur och fritid finns specialpedagoger och familjebehandlare som handleder förskolans pedagoger kring förhållningssätt, struktur och vilken anpassning som kan ske i verksamheten för att säkerställa att rätt stöd erbjuds alla barn.

Alla barn har rätt till en trygg uppväxt. Förskolan har en viktig funktion i det förebyggande arbetet, bland annat genom att tidigt uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Samarbetet mellan förskola, skola och socialtjänst fortsätter och utvecklas under året. Erfarenheter från det avslutade projektet, Skarpnäcksmodellen, tas till vara och är en ordinarie del av verksamheten.

Förvaltningen kommer även att utveckla samarbetet med fristående aktörer i syfte att skapa en likvärdig förskola.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	37 %	33 %	Tertial
 Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	88 %	88 %	År
 Antal barn per grupp	16	16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,6	3,6	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna och med stöd av representanter från minoriteter samt experter kartlägga förekomsten av antisemitism i stadens pedagogiska verksamheter	2022-01-01	2022-06-30
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna aktivt arbeta för att öka barnens språkutveckling i stadens förskolor	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta fördjupa kunskaperna om varför barn inte är i förskolan och påbörja relevanta åtgärder för att öka inskrivningsgraden	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna intensifiera arbetet med att nå ut med information om nationella minoriteters särskilda rättigheter till modersmål och språkutveckling i förskola och skola samt säkerställa att det är lätt för vårdnadshavare att ansöka och beviljas detta	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med arbetsmarknadsnämnden genomföra en satsning på vidareutbildning i svenska språket för stadens förskolepersonal vid behov	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att utveckla uppföljning och aggregerad statistik kring närvaro och frånvaro på stadens förskolor	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utvärdera hur alla förskolor arbetar med sin strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna revidera de obligatoriska rutinerna för övergången mellan förskola och grundskola med särskilt fokus på information om barnens språkutveckling	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utveckla indikatorn "Kvalitetsindikatorn – Självvärdering" utifrån läroplansuppdraget	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Barn utvecklar sin empatiska förmåga för en hållbar framtid

Beskrivning

Utbildningen i förskolan lägger grunden för att barnen ska förstå vad demokrati och mänskliga rättigheter är. De pedagogiska relationerna mellan förskolepersonal och barn är viktiga för barns lärande och utveckling på kort och lång sikt. Pedagogerna ska förstå, lyssna och förmå att se barnets förmågor så att barnet känner sig kompetent och aktivt i sitt lärande. En förskola av hög kvalitet verkar socialt utjämnande och bidrar till mer jämlika uppväxtvillkor. Utbildningen ger barnen förutsättningar att utvecklas i trygga, säkra och likvärdiga lärmiljöer. Barnen utvecklar sin förmåga att ta hänsyn till människor, natur och omvärld bland annat genom utvecklingsprojektet Hållbar framtid.

Förväntat resultat

- Barnen är trygga på förskolan.
- Barns lärande och utveckling stöds av förskolans pedagogiska lärmiljöer.
- Barn har hållbara relationer till sin omvärld.
- Barnen utvecklar kunskaper om hur de genom olika val kan bidra till en hållbar utveckling, såväl social som miljömässig.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel vårdnadshavare som upplever att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten	70 %		År
♀ Andel vårdnadshavare till flickor och pojkar i förskolan som upplever att barnet känner sig tryggt på förskolan	90 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen reviderar och kopplar projektplan för projektet Hållbar framtid till Agenda 2030	2022-01-01	2022-12-31
Revidering av förskolornas måltidsdokument samt framtagande av specialkostblankett.	2022-01-01	2022-06-30
Ökad samverkan med fristående förskolor inom stadsdelsområdet	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Barn utvecklas och lär genom lek och utforskande

Beskrivning

Förskolan stimulerar varje barns utveckling och lägger grunden för ett livslångt lärande genom att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet när det gäller såväl innehåll som arbetsätt. Verksamheterna prioriterar arbetet med att ge barnen möjlighet att utveckla sitt språk och sin förståelse för matematik och naturvetenskap. De pedagogiska relationerna har en avgörande betydelse för barns lärande.

Förskolan uppmärksammar barn som av olika anledningar behöver mer stimulans eller särskilda insatser genom specialpedagogiskt stöd. Den pedagogiska dokumentationen synliggör barnens lärande både individuellt och i grupp och är en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Förväntat resultat

- Barnen leker och lär i förskolan
- Flickor och pojkar i behov av särskilt stöd uppmärksammas tidigt och får stöd att utveckla strategier för att tillgodogöra sig utbildning
- Barn som behöver stöd i sin livssituation upptäcks tidigt för att få sina rättigheter tillgodosedda
- Barnen utvecklar sitt språk
- Flickor och pojkar har daglig fysisk aktivitet och utevistelse

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel nöjda vårdnadshavare till flickor och pojkar inom området utveckling och lärande	82 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla avdelningar har en avsedd plats för litteratur och högläsning	2022-01-01	2022-12-31
Alla barn får varje dag ta del av litteratur och högläsning	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
En lokal handlingsplan för språkutvecklande arbetssätt inom förskolan ska upprättas	2022-01-01	2022-06-30
Föreläsning för nämndens alla pedagoger kring språkutvecklande arbetssätt och flerspråkighet.	2022-01-01	2022-12-31
Förskolorna synliggör olika språk och kulturer, inklusive de nationella minoriteternas språk och kulturer i verksamheternas lärmiljöer.	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningen arbetar uppsökande i syfte att öka antalet barn som deltar i förskolan.	2022-01-01	2022-12-31
Kompetensutveckling i pedagogisk dokumentation för förskolans pedagoger genomförs	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Flickor och pojkar är delaktiga och har inflytande i förskolans utbildning

Beskrivning

Tillsammans med förskolans styrdokument är det barnens behov och intressen som ligger till grund för utformningen av miljön och planeringen av utbildningen. Förskolan uppmuntrar barnen att föra fram sina tankar och idéer och skapar förutsättningar för delaktighet. Barnens utmanas i undervisningen och får möjlighet att bilda sina egna uppfattningar och göra val utifrån sina egna förutsättningar. Flickor och pojkar ges samma rättigheter vilket bidrar till att alla barn leker, lär och utvecklas.

Förväntat resultat

- Flickor och pojkar har samma möjlighet att påverka utbildningens innehåll
- Barn är delaktiga och har inflytande i utbildningen inom förskolan

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal utredningar kränkande behandling nämndens förskolor	8		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kompetensutveckling och framtagande av gemensamma rutiner för kränkande behandlingsutredningar inom nämndens förskolor.	2022-01-01	2022-12-31
Uppföljning av hur förskolorna gör barnkonventionen tillsammans med barnen	2022-01-01	2022-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att barn och vuxna som har kontakt med socialtjänsten får snabb kontakt med den eller de kompetenser som behövs för att utreda hjälpbehov och rätten till insats. De är delaktiga i planeringen av beviljade insatser

genomförande. Beviljade insatser är uppföljningsbart och personligt målformulerade men siktar ytterst på människors rätt att utveckla sina egna resurser att leva ett självständigt liv. Förvaltningen fortsätter utvecklingen mot en socialtjänst som erbjuder mer förebyggande och tidigt stöd utifrån den inriktning som anges i förslaget till ny socialtjänstlag.

Samverkan mellan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamhet och polis

Förskola och skola är starka skyddsfaktorer mot social problematik och utanförskap, och förvaltningen arbetar därför med en sammanhållen kedja av förebyggande åtgärder för att stötta barns och ungas utbildning. Fritidsverksamhet och polis är viktiga samverkansparter i arbetet. Förvaltningens inriktning för året är att tidigt upptäcka och motverka en negativ utveckling när det gäller bland annat psykisk ohälsa, kriminalitet och skolfrånvaro. Arbetet följs bland annat upp genom samverkansforumet SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) där preventionssamordnare och enhetschefer för förskola fritid och kultur, prevention och trygghet samt familjeenheten deltar tillsammans med kommunpolis och rektorer från grund- och gymnasieskolor, såväl kommunala som fristående. Samverkan för barn i behov av särskilt stöd (BUS) sker i enlighet med BUS-överenskommelsen. Styrgruppen samlar stadsdelsförvaltningen, grundskolan, barn- och ungdomspsykiatri och Habilitering och Hälsa.

Stärkt tidigt stöd i samverkan (STIS) riktar sig till familjer med barn i åldern 0-6 år genom nyblivna förstagångsföräldrar och föräldrar som får sitt första barn i Sverige. Familjerna erbjuds tvärprofessionellt tidigt stöd för att öka förutsättningarna för en gynnsam utveckling för barnen. Arbetet bedrivs i samverkan med socialförvaltningen, barnmorskemottagning, barnavårdscentral och öppna förskolan.

Förvaltningen intensifierar samverkan mellan förskola och socialtjänst under året utifrån två inriktningsfokus. Det första gäller ett gemensamt utvecklingsarbete kring förskola som skyddsfaktor inklusive ökad dialog kring orosanmälningar och det andra avser en samverkansstruktur för det stöd som förvaltningen tillhandahåller utan biståndsbedömning till familjer. I det senare ingår även förvaltningens föräldrastödsprogram som verksamheterna har lagt en gemensam plan för.

Förvaltningens uppföljningsstruktur för skolsociala teamets arbete har medfört en ökad kunskap hos samverkansparterna om resultat och framgångsfaktorer för att motverka eskalerande skolfrånvaro men också en struktur för snabb övergång till mer omfattande insatser när behov indikeras under den täta uppföljningen. Detta innebär att förvaltningen ser över möjligheten att kunna utöka teamets närvaro i skolmiljön. Under året fortgår arbetet med att följa upp placerade barns skolgång och hälsa inom förvaltningens familjevårdsverksamhet.

I LOSAM-projektet (lokal samordnare mot rekrytering till kriminalitet) som förvaltningen driver tillsammans med Enskede-Årsta-Vantör ingår utvalda skolor samt lokalpolis. Projektets syfte är tidigt upptäckt av barn 10-15 år som visar tecken på oroväckande alternativt begynnande kriminellt beteende och att ge stöd till föräldrar och barn för att bryta risken för rekrytering till kriminalitet.

Förvaltningens ungdomsmottagning bedrivs i samverkan med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning. Det är färre pojkar än flickor som söker råd och stöd hos kurator på

ungdomsmottagningen. I syfte att öka pojkars psykiska välmående samverkar ungdomsmottagningen med fritidsgårdarna i stadsdelsområdet, för att där komma i kontakt med pojkar och sprida information om ungdomsmottagningen.

Hög kvalitet, tillgänglighet och rättssäkerhet

Under året fortsätter också förvaltningen med intensifierad utredning i hemmiljö som också pågår inom Järva. Utredningsmodellen fungerar som alternativ till processen för gängse genomförande av barnavårdsutredningar för vissa målgrupper inom området barn och unga. Ett syfte är att undersöka om och hur den kan bidra till att familjernas mottaglighet till att ta emot insats förbättras och att färre barn och unga återaktualiseras. Utvecklingsarbetet sker i samarbete med socialförvaltningen och ytterligare stadsdelsförvaltningar i söderort kan tillkomma med stöd av sociala investeringsfonden.

Socialtjänsten spelar en viktig roll för att bryta normaliseringsprocessen kring skolfrånvaro, narkotika och våldshandlingar hos unga i riskzon för kriminalitet. Förvaltningens arbete fortsätter i enlighet med stadens strategi. I stadsdelsområdet är antalet brottsaktiva ungdomar relativt sett lågt vilket bidrar till att det finns goda möjligheter att arbeta förebyggande och upptäcka barn och unga i riskzon tidigt. Under året görs ett utvecklingsarbete inom barn- och ungdomshandläggningen i syfte att öka användandet av bedömningsinstrument kopplat till normbrytande beteende i linje med uppdraget om tidig upptäckt.

För ungdomar och vuxna som hamnat i ett kriminellt liv tillhandahåller förvaltningens sociala insatsgrupp (SIG) stöd för att underlätta avhopp och återetablering i samhället. Samtliga de insatser som behövs för en person samordnas inom SIG. Arbetsmetoden utgår från samverkan på individnivå men förutsätter bra samverkan också på övergripande nivå mellan berörda parter så som socialtjänst, polis, frivård, hälso- och sjukvård, skola och arbetsmarknadsförvaltningen. Vid polisens så kallade ungdomsutsättning deltar stadsdelsförvaltningens SIG-samordnare och socialsekreterare från familjeenheten. Förvaltningens sociala insatsgrupp arbetar också med stöd till unga brottsutsatta och erbjudandet förstärks i fler informationskanaler för att nå ut till fler som utsatts för brott.

Arbetet som påbörjades förra året med att inbegripa ett återhämtningsperspektiv på individnivå i alla handlägningsprocessens delar fortgår och gäller även i samverkan med andra aktörer och samordnad individuell plan (SIP). Förvaltningen ser att en effekt av pandemin har varit att SIP-arbetet har försämrats kvalitativt för flera målgrupper.

Vuxna personer med missbruk och beroende får stöd från case manager, boendeinsatser i vårdkedjan samt öppenvård med insatser som rekommenderas i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för missbruk och beroende, inklusive anhörigstöd för personer med beroendesjukdom. Stadens program mot alkohol, narkotika, droger och tobak (ANDT) anger att insatser för målgruppen ska ges i enlighet med dessa riktlinjer. Att stärka och utveckla insatser för målgruppen bidrar till mål 3:5, förebygg och behandla drogmissbruk, i Agenda 2030.

För personer med omfattande psykiatrisk ohälsa inklusive skadligt bruk och beroende fortgår under året ett förstärkt arbete med socialförvaltningen, regionens psykiatri- och beroendevård och stadsdelsförvaltningarna i söderort. Insatser från socialtjänsten är en del i en

sammanhållen vårdkedja och ska i hög grad inriktas på att motverka hemlöshet, minska skadeverkningar och utgöra en grund för en rehabilitering i nära samverkan med andra huvudmän.

Delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen arbetar i enlighet med stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Verksamhetsplanen innehåller aktiviteter som bidrar till uppfyllelse av programmets mål. Under året är aktiviteter kopplade till rätten att delta i demokratin särskilt prioriterade tillsammans med (fysisk) tillgänglighet i lokaler för målgruppen. Förvaltningen erbjuder koordinatörstöd till föräldrar som har barn med funktionsnedsättningar och utvecklar stöd till jour- och familjehem för att möta de behov som finns hos barn som behöver sådan placering. Uppföljning av hur stöd och service fungerar samt bidrar till självständighet och jämlika livsvillkor är prioriterat under året.

Stöd och skydd vid våldsutsatthet

Alla verksamheter har grundläggande kunskaper om våld i nära relationer för att kunna agera och uppmärksamma våldsutsatta barn, vuxna och äldre. Förvaltningen fortsätter höja kompetensen kring hedersrelaterat våld och förtryck. Förvaltningen kommer fortsätta att utveckla samverkan och stödet till särskilt sårbara grupper, stärka samverkan mellan förskolan och socialtjänsten i det tidigt våldsförebyggande arbetet riktat mot barn och unga.

Vidare fortsätter utvecklingsarbetet för att fler våldsutövare ska ta emot insatser och socialtjänsten kommer under året att pröva arbetssätt för att få kontakt och motivera dessa till att ta emot behandling. Samverkan med relationsvåldscentrum sydost (RVC) fortsätter i etablerade former för att stödja gemensam verksamhetsutveckling och följa upp verksamheten. När barn drabbas av våld i nära relation samordnar barn- och vuxenhandläggare omedelbart handläggningen, gör gemensam barnkonsekvensanalys och samråder om insatser för att säkerställa skydd och stöd till samtliga som berörs inom familjen. Barn som upplevt våld i nära relation vars förälder eller viktiga vuxenperson går i behandling på RVC får också eget samtalsstöd på RVC.

Förvaltningen utvecklar under året arbetet med samordnad individuell plan för personer som blivit utsatta för våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt sexuellt våld oberoende relation. Det innebär att socialtjänsten kallar regionens hälso- och sjukvård samt övriga relevanta och för den enskilde önskade parter för att planera och säkerställa samordning av insatser. Utvecklingsarbetet bidrar till att uppnå det jämställdhetspolitiska målet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra, samt mål 5:2 i Agenda 2030, att utrota våld mot och utnyttjande av kvinnor och flickor.

Hållbart boende

Boende är en grundläggande förutsättning för att kunna leva ett självständigt liv. Barnfamiljer, personer med psykisk funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper som prioriteras inom förvaltningen och erbjuds stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar. Barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden erbjuds bostadsvägledning, stöd från bolots och BRA-samtal (Barns Rätt som Anhöriga) genom att samtalsmodellen för målgruppen ingår i en forskningsstudie som

pågår under året. Vräkningsförebyggande arbete är fortsatt prioriterat såväl genom fortsatt förstärkning av budgetrådgivningen som genom väletablerade arbetsätt för samtliga verksamheter inom socialtjänsten och äldreomsorgen. Samhandläggning kring äldre som är eller riskerar hemlöshet fortsätter utvecklas inom förvaltningen för att säkerställa långsiktiga lösningar och insatser.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från kronofogdemyndigheten	30 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	Tertial
 Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	24 %	24 %	Tertial
 Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	90 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	90 %	öka	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	90 %	öka	År
 Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	80 %	År
 Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	85 %	75 %	Tertial
 Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	100 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	96 %	90 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	84 %	79 %	År
 Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (socialpsykiatri)	50 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk)	65 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	75 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas	65 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem	15	Tas fram av nämnd	År
 Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	90 st	Tas fram av nämnd	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal vräkningar som berör barn	0	Tas fram av nämnd	År
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna följa upp och utvärdera genomförda åtgärder för att säkerställa att personer som är utsatta för våld i nära relation och har rätt till förtur också får tillgång till det	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden och äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram ett processtöd för intern samverkan i frågor som rör äldre personer som lever i hemlöshet	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden och äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna samordna och utveckla socialtjänstens och äldreomsorgens arbete med kvalitets- och ledningssystem enligt SOSFS 2011:9 för att bidra till en likställighet i staden, bland annat genom ett ägandeskap av frågan i ILS-webb	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för en centralisering av hälso- och sjukvårdsansvaret inom socialpsykiatriens särskilda boenden, i likhet med LSS-hälsan. Utredningen ska inkludera en kostnadsanalys	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta arbetet med STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan och utöka hembesöksprogrammet så det når fler och stöttar familjer i riskzon längre	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utbilda stadens personal inom LSS i det pedagogiska ramverket	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda formerna för ett tryggt mottagande från LVM-vård	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur bolotsar kan ge förstärkt praktiskt stöd till barnfamiljer vid SHIS Bostäders boenden	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda införandet av en akademisk socialtjänst där socialsekreterare och forskare samlokaliseras i syfte att undersöka och utvärdera socialtjänstens insatser. En pilotverksamhet ska genomföras	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samordning av handläggning av personlig assistans	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om förmedlingsprocessen för bostäder med särskild service kan effektiviseras	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda inrättandet av profilboenden inom bostäder med särskild service	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna följa riskerna för ökad våldsutsatthet som en möjlig effekt av covid-19-pandemin	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram ett nytt program för stadens arbete mot alkohol, narkotika, doping, tobak och spel samt arbeta enligt ANDTS-programmet 2018-2021 till dess att ett nytt program är framtaget	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna hur man kan utveckla och använda boendestöd inom missbruk	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska utvärdera arbetet kring barn som riskerar att föras utomlands i syfte att ingå barnåktenskap eller könsstympning	2022-01-01	2022-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden implementera modellen för skolsociala team i hela staden och utöka socialtjänstens närvaro i skolan	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Barn, unga och vuxna som lever i våldsutsatthet får skydd och stöd

Beskrivning

Alla verksamheter inom förvaltningen arbetar för att upptäcka våld. Alla berörda medarbetare har kunskaper om relationsvåld, hedersrelaterat våld och förtryck och sexuellt våld oberoende relation. Vid upptäckt förmedlas kontakt till förvaltningens relationsvårdsteam. Vid oro för barns behov av stöd och skydd görs orosanmälan till socialtjänsten. Förvaltningen säkerställer att barn kommer till tals och att deras åsikter, behov och rädslor utgör underlag vid bedömningar och i planering och utformning av insatser. Inför beslut i våldsutredningar görs alltid en barnkonsekvensanalys. Förvaltningen arbetar familjeorienterat för att säkerställa att individuellt utformade insatser ges samtidigt till berörda familjemedlemmar i hushåll där våld förekommer. I det tidiga våldsförebyggande arbetet riktat mot barn och unga sker samverkan mellan förskola, öppna verksamheter och socialtjänsten.

Förväntat resultat

- Alla berörda medarbetare har tillräckliga kunskaper om relationsvåld, hedersrelaterat våld och förtryck samt sexuellt våld oberoende relation för att kunna agera och uppmärksamma våldsutsatta barn, vuxna eller äldre
- Inom socialtjänsten används FREDA-kortfrågor för att upptäcka våldsutsatthet
- Inom äldreomsorgen används Reagera-S för att upptäcka våldsutsatthet
- Förvaltningen har arbetsprocesser och insatser som är anpassade för särskilt sårbara grupper
- Barnkonsekvensanalyser görs med samlad kompetens från barn- och vuxenhandläggare
- Våldsutsatta äldre, vuxna och barn får individuellt stöd och skydd
- Fler våldsutövare får insatser för att upphöra att använda våld
- Medarbetare i förskolan och de öppna verksamheterna för barn och unga har grundläggande kunskaper för att arbeta våldsförebyggande, utifrån ett normkritiskt förhållningssätt

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel våldsutsatta personer som upplever att de insatser de har fått har hjälpt dem att leva ett liv fritt från våld	80		År
Andelen barnfamiljer som inte har återaktualiserats inom 12 månader efter avslutad utredning eller insats som rör våld	75 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stärka och effektivisera samordning mellan socialtjänsten och polismyndigheten kring våldsutsatta vuxna inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelsen, åtgärd särskilt utsatta och sårbara brottsoffer.	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Människor lever självständiga liv och är delaktiga när de behöver stöd

Beskrivning

Barn och vuxna som behöver rådgivning och enstaka stödsamtal får snabbt information om var det finns tillgängligt. Behövs mer omfattande eller långsiktigt stöd samordnar socialtjänsten den eller de kompetenser som behövs för att utreda och bedöma hjälpbehov och rätten till insats. Såväl ej biståndsbedömda insatser som insatser som beslutats av socialtjänsten följs upp tillsammans med brukaren för att säkerställa effekt, att insatsen utförs som den ska och att den matchar det behov som finns. Socialtjänsten använder bedömningsinstrument när det finns tillgängligt och kommer under året att fortsätta utveckla att dessa används som återkoppling och metod för att nå förändring, öka motivation och delaktighet. Användandet av bedömningsinstrument leder också ofta till att insatser kan sättas in snabbare. Uppföljning tillsammans med brukaren avseende hur insatsen utförs, effekt och upplevelse är prioriterat under året för att säkerställa att enskilda är delaktiga i hur deras insatser utformas.

Förväntat resultat

- Individer och familjer med stödbehov får individuellt anpassade och samordnade bedömningar och insatser
- Det finns bred kompetens inom alla enheter för att ge alla brukare rätt hjälp utifrån deras stödbehov
- Utredningar inom socialtjänsten genomförs på kortare tid
- Bedömningsinstrument och standardiserade metoder används för att utforska hjälpbehov och följa utvecklingen under insats
- Hög kontinuitet präglar insatserna för personer med funktionsnedsättning
- Ett tydligt återhämtningsperspektiv finns i bedömning av stödbehov för personer med psykisk sjukdom
- Anhöriga till barn med funktionsnedsättning och personer med beroendeproblematik uppmärksammas och får stöd för egen del
- Verksamheterna bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som leder till utveckling

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal avslutade ärenden inom sociala insatsgruppen som har en stabil social tillvaro efter avslutad insats	7		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta utveckla individuppföljningen med utökad inriktning på SIP och beaktande av återhämtningsperspektivet vid utskrivning från psykiatrisk slutenvård	2021-01-01	2022-12-31
Förvaltningen driver Intensifierad utredning i hemmiljö enligt projektplan och med stöd av socialförvaltningen	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningen genomför åtgärder för att personer med funktionsnedsättning samt äldre personer ska kunna rösta på jämlika villkor	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningen utvecklar sitt arbete med att förbättra stödet till föräldrar med barn med funktionsvariationer	2019-01-01	2022-12-31
Undersöka stödbehov för sitt nationella minoritetsspråk och sin minoritetskultur hos barn från nationella minoriteter som är placerade utanför det egna hemmet.	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Människor som riskerar sin bostad eller har ett osäkert boende när ett hållbart boende

Beskrivning

Boende är en grundläggande förutsättning för att kunna leva ett självständigt liv. Barnfamiljer, personer med psykisk funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper som prioriteras inom förvaltningen och erbjuds stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar. Personer med sociala kontrakt ska få stöd för att motverka skuldsättning. Stöd till såväl enskilda som familjer i osäkra boendeformer och sociala kontrakt ges i form av bostadsvägledning. Praktiskt stöd kompletteras med bolots eller boendestöd. Barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden erbjuds BRA-samtal (Barns Rätt som Anhöriga) genom att samtalsmodellen för målgruppen ingår i en forskningsstudie som pågår under året. Uppföljningen av bostadsformer inom SHIS stärks, både avseende hyresinbetalningar och skötsel i syfte att avtalat boende kan övergå till genomgångsbostad. Alla insatser som avser logi eller boende ska på sikt leda till ökade möjligheter för ett eget bostadskontrakt.

Vräkningsförebyggande arbete är fortsatt prioriterat. Den som riskerar sitt kontrakt ska snabbt och ihållande få personlig kontakt med sin handläggare, erbjudas budget- och skuldrådgivning samt stöd eller insatser som behövs för att kunna komma till rätta med sin situation. Samhandläggning kring äldre som är hemlösa eller riskerar hemlöshet fortsätter utvecklas inom förvaltningen för att säkerställa långsiktiga lösningar och insatser.

Förväntat resultat

- Barnfamiljer och vuxna får bostadsvägledning för att få mer hållbara och långsiktiga boendelösningar
- Bostadsvägledning inleds i direkt anslutning till att andrahandskontrakt med förvaltningen tecknas
- Barnkonsekvensanalyser görs med samlad kompetens från barn- och vuxenhandläggare

- Barn erbjuds information och att uttrycka sin åsikt
- Personer som har avtalat boende inom SHIS fullföljer kontraktskraven eller uppmärksammas i tid om annat stöd behövs
- Antalet personer i behov av akutboende minskar
- Äldre som är hemlösa, eller riskerar hemlöshet, får samtidiga och samordnade insatser utifrån individens helhetsbehov av stöd, vård och omsorg
- Andel underrättelser som inte går vidare till kronofogden ökar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel underrättelser om hyresskulder/vanvård/störningar där ärendet efter kontakt med förvaltningen inte går vidare till Kronofogdemyndigheten	80 %		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen genomför ett pilotprojekt med forskare vid Ersta- Sköndal-Bräcke högskola för att utvärdera Bra-samtal med barn över sju år	2019-01-01	2022-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter utför sitt arbete i enlighet med äldreomsorgens nationella värdegrund: äldre ska leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Ett aktivt arbete med värdegrunden säkerställer ett gott bemötande och att äldre i behov av stöd får insatser av god kvalitet utifrån individuella behov. Äldre görs delaktiga under såväl utrednings- och beslutsprocess som vid upprättande av genomförandeplan. Biståndsbedömningen vidareutvecklas för ökad rättssäkerhet och likställighet, arbetet bidrar till mål 10, minskad ojämlikhet, i Agenda 2030. Det systematiska kvalitetsarbetet fortgår inom samtliga verksamheter i syfte att förebygga missförhållanden, vårdskador eller andra avvikelser. Utförarverksamheterna följs upp utifrån stadens uppdragsbeskrivningar för stadsdelsnämndernas verksamheter inom äldreomsorg för att säkerställa att kraven möts. Under året följs hemtjänsten upp enligt stadens uppföljningsmodell för verksamheter inom äldreomsorgen.

Pandemin har inneburit stora påfrestningar för äldreomsorgens verksamheter och för de äldre och deras närstående. Verksamheterna drar lärdom av stadens utvärdering om äldreomsorgen under pandemin och vidareutvecklar arbetet med att skydda äldre på särskilda boenden och inom hemtjänsten. Smittförebyggande åtgärder fortgår oavbrutet inom samtliga verksamheter enligt gällande rekommendationer samtidigt som grunduppdraget prioriteras för ökad kvalitet och effektivitet. Arbetet med ett närvarande ledarskap fortlöper, genomförda organisationsförändringar har lett till färre antal medarbetare per chef vilket ökar förutsättningarna för en god arbetsmiljö. Kompetenshöjande insatser ses över och planeras strategiskt för att kunna möta kommande behov inom vård och omsorg. Kompetensen inom demensområdet och geriatrisk specialistkompetens ska öka och språkkompetensen ska förbättras. Andelen timanställda ska minska i samtliga verksamheter.

Omställningen till en god och nära vård vidareutvecklas inom samtliga verksamheter. Samverkan med Region Stockholm och primärvården ska stärkas så att äldre får en god, nära och samordnad vård utifrån individuella behov. Genom omställningen bidrar äldreomsorgen till att uppfylla mål 3, god hälsa och välbefinnande, i Agenda 2030. För att säkerställa en trygg och hållbar hemgång från sjukhus samverkar förvaltningen med övriga stadsdelsförvaltningar inom region östra söderort kring arbetsmodellen ”Tryggt mottagande i hemmet”. En översyn pågår för att säkerställa att samtliga tre förvaltningar får tillgång till insatsen motsvarande sin storlek. Vidare bidrar verksamheterna till mål 3 genom att på olika sätt erbjuda äldre social gemenskap, fysisk aktivitet, goda matvanor och meningsfullhet i vardagen, vilka är faktorer som förebygger fysisk och psykisk ohälsa. Förbyggande insatser som anhörigstöd och fixartjänst är lättillgängliga och flexibla. Beställarenheten för äldre utvecklar arbetssätt och förbättrar samverkan vid samsjuklighet, missbruk, hemlöshet eller risk för hemlöshet.

Verksamheterna bidrar till att uppfylla mål 2 i Agenda 2030, ingen hunger, genom att se till att äldre får en förbättrad nutrition. Vård- och omsorgsboendet bibehåller sina goda resultat kopplat till mat och måltider och hemtjänst vidareutvecklar arbetet kring kost i samverkan med dietist. Förvaltningen bidrar till mål 5, jämställdhet, genom att årligen följa upp och analysera skillnader mellan kvinnor och mäns upplevelser av sina stödinsatser. Verksamheternas arbete mot våld i nära relation bidrar till jämställdhetsmålet genom att våldsutsatta äldre uppmärksammas och får stöd och hjälp. Beställarenheten för äldre använder metoden Reagera-S för att lättare upptäcka våldsutsatthet i kontakt med äldre.

Äldrevänlig stad

Förvaltningen bidrar till stadens handlingsplan för en äldrevänlig stad genom att göra äldre delaktiga i planeringen av verksamheterna genom stadsdelsnämndens pensionärsråd. Förvaltningen vidareutvecklar hanteringen av synpunkter och klagomål för att säkerställa att äldres åsikter tas till vara och används i det systematiska kvalitetsarbetet. Äldres synpunkter och erfarenheter av biståndsbedömda insatser tas tillvara genom att analysera resultat från brukarundersökningar och individuppföljningar.

Förebyggandeenhetens arbete bidrar till social inkludering genom verksamhetens tydliga fokus på att motverka ofrivillig ensamhet och bryta social isolering. Arbetet ska ske i samverkan med civilsamhället och äldre inom stadsdelsområdet. Förvaltningens aktivitetscenter ska möjliggöra öppethållande av verksamheten även under storhelger. Aktivitetscenter och de lokala mötesplatserna möjliggör ökad social samvaro även för äldre som inte omfattas av biståndsbedömd verksamhet. Beställarenheten för äldre har utarbetat ett material om psykisk ohälsa hos äldre och kommer under året att utbilda medarbetare inom äldreomsorgen i första hjälpen till psykisk hälsa i syfte att bryta social isolering, uppmuntra till lämplig psykiatrisk hjälp och minska risken för suicid.

Digitalisering är en del av verksamhetsutvecklingen, arbetssätt ses över för att öka användandet av digitala hjälpmedel och välfärdsteknik inom verksamheterna. Digitalt utanförskap hos äldre motverkas bland annat genom förvaltningens digitala fixarhjälp som erbjuder äldre stöd i användandet av digital utrustning och digitala tjänster.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	71 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	57 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel digital nattillsyn i hemtjänsten	0 %	Tas fram av nämnd	År
Kommentar Förvaltningen omfattas inte av de pilotprojekt som pågår inom staden men följer utvecklingen.			
 Andel digitala inköp i hemtjänsten	7 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	86 %	86 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	78 %	78 %	År
 Andel smarta läs i hemtjänsten	30 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	83 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	87 %	Tas fram av nämnd	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	93 %	93 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	86 %	86 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	82 %	82 %	År
 Andelen personal med timanställning i förhållande till samtliga anställda		Tas fram av nämnd	År
Kommentar Årsmål fastställs i T1:an.			
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i nära samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna göra en fördjupad utredning om hur verksamhets- och avtalsuppföljningen inom äldreomsorgen kan utvecklas i syfte att kvalitetssäkras och bli mer likvärdig över staden	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med äldrenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem och Micasa Fastigheter i Stockholm AB ta fram rutiner för att arbeta med vråkningsförebyggande åtgärder riktade mot personer över 65 år som inte är i behov av socialpsykiatriskt stöd	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram uppdragsbeskrivningar för specifika funktioner utifrån utredningsuppdraget om regionalisering av funktioner	2022-01-01	2022-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna och Region Stockholm se över vilka system som möjliggör för gemensam journalföring mellan staden och Region Stockholm	2022-01-01	2022-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med servicenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda Äldre direkt som en väg in för alla Stockholms äldre	2022-01-01	2022-08-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna inventera behovet av personliga ombud för äldre med psykiska funktionsnedsättningar samt se över dessas organisering	2022-01-01	2022-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra en kartläggning av äldreomsorgspersonalens kompetens kring skyddsåtgärder och samtycke. Detta för att kunna få en överblick av behovet av utbildning till berörda personalgrupper	2022-01-01	2022-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna kartlägga och ge förslag på nivå för grundbemanning för samtliga personalkategorier vid vård- och omsorgsboende	2022-01-01	2022-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna med stöd från kommunstyrelsen utreda införandet av egenanställd bemanningspersonal som har tillsvidareanställning och som arbetar i ett lämpligt geografiskt område	2022-01-01	2022-08-31
 Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen besluta om upphandling av nytt system för att ersätta Schemas	2022-01-01	2022-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och med stöd av kommunstyrelsen ta fram en uppföljningsmodell för HSL, inklusive särskilda HSL-inspektörer/observatörer	2022-01-01	2022-08-31
 Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Micasa Fastigheter i Stockholm AB se över stadens beredskap vid värmeböljor ur ett verksamhetsperspektiv	2022-01-01	2022-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna se över organisationen för tryggt mottagande och om det finns behov av bemanning även andra tider än dagtid	2022-01-01	2022-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram mätmetoder för den enskildes och där lämpligt anhörigas upplevelse av kontakten med beställarenheterna för att kunna säkerställa systematisk kvalitetsutveckling	2022-01-01	2022-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna upphandla sociala besök vid vård- och omsorgsboenden och servicehus	2022-01-01	2022-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna upprätta en stadsgemensam strategi för trygghetsskapande teknik på vård- och omsorgsboenden	2022-01-01	2022-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur arbetet med hälsofrämjande och rehabiliterande arbetssätt i vardagen kan utvecklas inom stadens äldreomsorg på ett systematiskt sätt under ledning av medicinskt ansvarig person för rehabilitering	2022-01-01	2022-12-31
 Äldrenämnden ska med stöd av kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna vid behov ta fram ett digitalt stödsystem för att arbeta med avvikelshantering och klagomål	2022-01-01	2022-12-31
 Äldrenämnden ska stötta lämplig stadsdelsnämnd i uppstarten av en kommunövergripande verksamhet för äldre personer med psykisk ohälsa	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen ta fram en stadsgemensam utbildningsplan för äldreomsorgen för att säkerställa rätt kompetens i hela staden	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Äldre är trygga, upplever delaktighet och får stöd, vård och omsorg av god kvalitet

Beskrivning

Stadsdelsnämndens verksamheter utför sitt arbete enligt stadens värdegrund för äldreomsorg; äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande, trygghet och meningsfullhet. Grunduppdraget prioriteras för ökad kvalitet och effektivitet, vidareutvecklingen av arbets sätt bygger på lärdomar från stadens pandemiutvärdering. De äldre ska känna sig trygga och nöjda, de insatser som ges håller hög kvalitet. Verksamheternas kvalitet säkerställs genom ett strukturerat ledningssystem som även bidrar till att rätt prioriteringar görs. Samverkan med hälso- och sjukvården samt tvärprofessionella team bidrar till en god och nära vård med hög patientsäkerhet. Verksamheternas arbete med smittskyddsåtgärder fortgår oavbrutet för att bibehålla goda resultat. Det förebyggande arbetet tydliggörs och vidareutvecklas, arbetet präglas av hälsofrämjande arbets sätt med fokus på meningsfullhet för målgruppen. God medarbetarkontinuitet kännetecknar äldreomsorgens verksamheter och bidrar till ökad nöjdhet hos de äldre. Arbetet med ett närvarande ledarskap fortgår, genom färre antal medarbetare per chef har förutsättningarna för god arbetsmiljö ökat. Kompetenshöjande insatser ses över och systematiseras för att kunna möta kommande behov inom vård och omsorg. Arbetet med välfärdsteknik utvecklas, digitala lösningar som förbättrar tillvaron för äldre och för personal används där så är möjligt.

Förväntat resultat

- Äldre är trygga, nöjda och delaktiga i utformandet av sina insatser
- Verksamheterna bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som leder till god utveckling
- Hög kontinuitet präglar insatserna
- Hälso- och sjukvården håller hög kvalitet och följs upp systematiskt
- Äldre med behov av stöd från flera huvudmän erbjuds ett samordnat stöd, till exempel vid utskrivning från sjukhus
- Äldre med demenssjukdom möts av personal med kunskap om demens och kognitiv svikt
- Verksamheternas goda resultat kopplat till mat och måltider bibehålls
- Arbetet med att minska social isolering och ofrivillig ensamhet vidareutvecklas och tydliggörs
- Anhöriga uppmärksammas och får stöd och information
- Närvarande ledarskap bidrar till förbättrad arbetsmiljö
- Strategisk kompetensutveckling bidrar till ökad kvalitet inom verksamheterna
- Digitala hjälpmedel används utifrån de äldres behov och önskemål
- Förvaltningens arbete bidrar till en äldrevänlig stad

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel äldre i biståndsbeslutad dagverksamhet som kan påverka vilka aktiviteter som ska finnas i dagverksamheten	70 %		År
♀ Andel äldre i dagverksamhet som känner sig trygga i dagverksamheten	95 %		År
♀ Andel äldre i dagverksamhet som är nöjda med sin dagverksamhet	93 %		År
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de bemöts på ett respektfullt sätt	95 %		Tertial
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de får komma ut i den utsträckning de önskar	68 %		Tertial
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de kan påverka hur hjälpen genomförs	85 %		Tertial
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som upplever att måltiderna är trevliga	85 %		Tertial
♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som är nöjda med maten	85 %		Tertial
♀ Andel äldre med hemtjänst som får hjälp på önskade tider	91 %		Tertial
♀ Andel äldre med hemtjänst som får hjälp så som överenskommit	90 %		Tertial
♀ Andel äldre med hemtjänst som tycker att de får ett respektfullt bemötande	97 %		Tertial
♀ Andel äldre med hemtjänst som tycker att det är ungefär samma personer som hjälper dem	80 %		Tertial
♀ Andel äldre som upplever att biståndsbeslutet är anpassat efter behovet	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Avdelningen genomför kompetenshöjande insatser kopplat till jämställdhetsarbete och jämställdhetsanalyser	2022-01-01	2022-12-31
Enheterna får stöd i att aktivt minska andel timanställda inom verksamheterna	2022-01-01	2022-12-31
Förbättra arbetsmiljön och organisatoriska förutsättningar inom hemtjänsten genom flytt till nya lokaler	2022-01-01	2022-12-31
Myndighetsutövningen på individ- och verksamhetsnivå utvecklas i syfte att säkerställa att insatser ges effektivt och att det inte finns osakliga skillnader utifrån kön	2021-01-01	2022-12-31
Påbörja arbetet med att utforma, inrätta och inleda implementering av kompetensstegen inom utförarverksamheterna	2022-01-01	2022-12-31
Utarbeta metod som säkerställer effektiv och ändamålsenlig kompetensutveckling inom verksamheterna	2022-01-01	2022-12-31
Vidareutveckla arbetet med att minska social isolering och bryta ofrivillig ensamhet	2022-01-01	2022-12-31
Vidareutveckla arbetet med rättssäkerhet och likställighet inom biståndsbedömningen	2022-01-01	2022-12-31

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnden bidrar till målet om en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt genom att arbeta med de fokusområden i näringslivspolicyn som berör förvaltningens verksamhet. Förvaltningen säkerställer, i dialog med det lokala näringslivet, att stadsdelsområdet är tryggt och välskött. Förvaltningen bevakar de lokala intressena och säkerställer att förutsättningarna för kommunal verksamhet såsom förskolor, bostäder med särskild service och boenden för äldre beaktas när nya bostadsområden planeras i stadsdelsområdet.

Nämndens verksamheter minskar utsläppen av växthusgaser när resor, transporter och leveranser sker på ett så hållbart sätt som möjligt. Verksamheterna har en hälsosam och hållbar miljö där aktiva val medverkar till att klimat- och miljöpåverkan minskar. Förvaltningen arbetar för ökad hållbarhet genom att sänka energianvändningen, minska användningen av plast- och engångsmaterial och säkerställa att återvinningen av material och energi fortsätter öka.

I förvaltningens öppna verksamheter erbjuds en trygg miljö, meningsfulla aktiviteter och social samvaro för stadsdelsområdets invånare i alla åldrar oavsett kön, bakgrund och funktionsförmåga. Förvaltningens mötesplatser ska bidra till att förankra demokratiska värderingar, och ska vara tillgängliga och anpassade för alla personer. Skarpnäcks kulturhus ska ge möjlighet för invånare att skapa och ta del av kultur.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Förvaltningen bidrar till måluppfyllelsen genom att näringslivsarbetet inriktas på åtgärder för att utveckla tryggheten och attraktionskraften i stadsdelsområdet i enlighet med stadens näringslivspolicy. Policyn har fyra fokusområden; att stimulera tillväxt och företagsamhet, förbättra service, tillgänglighet och myndighetsutövning, skapa attraktivare miljöer och bättre framkomlighet samt att öka tillgången till arbetskraft med relevant kompetens.

Förvaltningen säkerställer, i dialog och samverkan med det lokala näringslivet, att stadsdelsområdet är tryggt och välskött. Förvaltningen har en kontinuerlig dialog och uppföljning av de företag som bedriver verksamhet på entreprenad inom nämndens ansvarsområden.

Nämndmål: Det är attraktivt att vara företagare i Skarpnäck och fler småföretag väljer att etablera sig i området

Beskrivning

Förvaltningen samverkar med företrädare för det lokala näringslivet inom ramen för näringslivsrådet. Förvaltningen har en kontinuerlig dialog och uppföljning av de företag som bedriver verksamhet på entreprenad inom nämndens ansvarsområden. Förvaltningen bistår

Stockholm Business Region AB:s arbete för ökad hållbar tillväxt och företagande i Skarpnäcks stadsdelsområde inom ramen för stadens näringslivspolicy.

Förväntat resultat

- Lokala näringsidkare upplever stadsdelsområdet som tryggt och välskött och att samarbetet med stadsdelsförvaltningen är gott.
- Företagare vet vart de ska vända sig för att få hjälp i olika frågor.
- Fler företag etablerar sig inom stadsdelsområdet
- Studenter tas emot för feriearbete och för praktik under utbildning

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen erbjuder stöd till de företagare som önskar starta lokala företagare i de stadsdelar som saknar sådana	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningen medverkar i arbetet med "Växla upp Stockholm"	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningen säkerställer att lokala företag ges tillfälle att delta i den platsamverkan som genomförs i de södra delarna av stadsdelsområdet.	2021-01-01	2022-12-31
Nämndens arbete med näringslivsfrågor utgår från stadens Näringslivspolicy	2020-01-01	2022-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Förvaltningen bevakar de lokala intressena och säkerställer att förutsättningarna för kommunal verksamhet såsom förskolor, bostäder med särskild service och boenden för äldre samt grönsäkerhetsåtgärder beaktas när nya bostadsområden planeras i stadsdelsområdet. Under året förväntas förvaltningen involveras i projekteringar för bostad med särskild service inom projektet Entré Bagarmossen som innefattar två gruppboenden enligt LSS, totalt 12 lägenheter varav sex eventuellt kan komma i fråga för ersättning av befintlig gruppboende. Tidplan för projektet är inte fastställd. Under året fortsätter förvaltningen att arbeta med planering och projektering av nya förskolor, bland annat sker byggstart av en konceptförskola på Stångåvägen.

I stadens budget har stadsbyggnadsnämnden fått i uppdrag att utreda möjligheten att inrätta en ekostadsdel i Skarpa by och Svenska bostäder har fått i uppdrag att utreda om panncentralen i Björkhagen kan bevaras. Förvaltningen kommer vid behov att bistå stadsbyggnadskontoret och Svenska bostäder i arbetet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål: Skarpnäck byggs hållbart och människor och verksamheters olika behov av samhällsservice tillgodoses

Beskrivning

Förvaltningen bevakar de lokala intressena inom de områden förvaltningen har rådighet över när nya bostäder planeras i stadsdelsområdet. Förvaltningen framför tidigt behov av exempelvis nya förskolor, bostäder med särskild service och boenden för äldre, samt initierar samarbete för att säkerställa att förutsättningar skapas för att bedriva kommunal verksamhet. Förvaltningen bevakar också att parkmark som används för bostäder kompenseras, samt att den så kallade enprocentsregeln bidrar till konstnärliga installationer.

Förväntat resultat

- Vid nybyggnation i Skarpnäcks stadsdelsområde planeras invånarnas behov av kommunal verksamhet in tidigt i processen.
- Använd parkmark kompenseras och konstnärliga installationer tillförs.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

För att hålla en god framkomlighet rustas parkvägarna upp enligt plan. Hinder i stadsmiljön åtgärdas så att den blir tillgänglig och användbar för alla oavsett funktionsförmåga. Personer med funktionsnedsättning ska kunna förflytta sig i, få tillgång till och kunna använda stadsmiljön på jämlika villkor som alla andra, i enlighet med stadens *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning*.

Förvaltningen kommer att delta i genomförande av stadens Gångplan och planera utifrån ett jämställdhetsperspektiv med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar. Förvaltningen kommer att bistå trafikkontoret i arbetet med att skapa fullvärdiga cykelpendlingsstråk. Förvaltningen bidrar genom detta arbete till målet i Agenda 2030 om hållbara städer och samhällen som omfattar bland annat hållbar planering av infrastruktur och offentliga platser.

För att uppnå de målsättningar på klimatområdet som anges i *Stockholm stads Miljöprogram 2020–2023*, framförallt de mål som handlar om ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040 samt ett Stockholm med frisk luft och god ljudmiljö, kommer förvaltningen bistå trafikkontoret i sitt arbete med att öka etableringen av publika laddplatser i stadsdelsområdet.

Nämndmål: Parkvägarna har god framkomlighet och det är enkelt och tryggt att cykla och promenera

Beskrivning

För att hålla en god framkomlighet rustas parkvägarna upp enligt plan. Förvaltningen bevakar implementeringen av stadens cykelplan inom stadsdelsområdet och kommer delta i genomförandet av stadens Gångplan, och planera utifrån ett jämställdhetsperspektiv med

särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar. Förvaltningen bistår trafikkontoret i arbetet med att skapa fullvärdiga cykelpendlingsstråk och bidrar till att anpassa stadsmiljön så att konfliktytor mellan gående och cyklister minskar.

Förväntat resultat

- Framkomligheten på stadsdelsområdets parkvägar är god och lätt avhjälpta hinder åtgärdas kontinuerligt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Delta i genomförandet av stadens Gångplan	2019-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Transporter inom nämndens verksamheter är hållbara

Beskrivning

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter genomför sina resor och transporter i tjänsten på ett så hållbart sätt som möjligt. Medarbetare går, cyklar eller åker kollektivt när så är möjligt. Förvaltningen erbjuder tjänstecyklar och har enbart miljöklassade bilar. Förvaltningen inför stadens elektroniska körjournal under året för att bättre kunna se över behovet av fordonsflottans storlek. Förvaltningen bistår trafikkontoret i sitt arbete med att öka etableringen av publika laddplatser i stadsdelsområdet.

Förväntat resultat

- Resor, transporter och leveranser inom förvaltningen är hållbara.
- Minskade utsläpp av växthusgaser från nämndens transporter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bistå trafikkontoret i sitt arbete med att öka etableringen av publika laddplatser i stadsdelsområdet	2022-01-01	2022-12-31
Implementera stadens elektroniska körjournal för förvaltningens fordonsflotta	2021-01-01	2022-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att erbjuda en trygg miljö i förvaltningens öppna verksamheter, meningsfulla aktiviteter och social samvaro för stadsdelsområdets invånare i alla åldrar oavsett kön, bakgrund och funktionsförmåga. Förvaltningens mötesplatser ska medverka till att förankra demokratiska värderingar och ska upplevas som tillgängliga och anpassade för alla personer. Skarpnäcks kulturhus ska ge möjlighet för invånare att skapa och ta del av kultur. Det är prioriterat att nå de målgrupper som vanligtvis inte deltar i stadens kulturutbud.

Äldre erbjuds en inkluderande, aktiv och trygg fritid genom förvaltningens aktivitetscenter och den öppna mötesplatsen för seniorer. Arbetet bidrar till mål 3, god hälsa och välbefinnande, i Agenda 2030. Aktivitetscentret arbetar utifrån ett salutogent förhållningssätt

som syftar till att minska ofrivillig ensamhet och öka äldres känsla av meningsfullhet. Under 2022 kommer aktiviteter finnas tillgängliga under storhelger och sommaren. Kulturella och fysiska aktiviteter på vård- och omsorgsboende och dagverksamhet anpassas till målgruppens behov och genomförs regelbundet. Verksamheterna tar del av de aktiviteter som erbjuds inom ramen för kulturförvaltningens arbete. Under pandemin har digitala lösningar utformats inom verksamheterna för att kunna erbjuda kulturaktiviteter och fysiska aktiviteter i digital form. Verksamheterna tar tillvara på erfarenheter och lärdomar från detta arbetssätt för att även fortsättningsvis kunna möta behoven hos de äldre samtidigt som gällande rekommendationer följs.

Fritidsaktiviteter planeras och genomförs i samverkan med fackförvaltningar och civilsamhälle samt med fokus på delaktighet och inflytande från besökare. Förvaltningen kommer att fortsätta erbjuda riktade aktiviteter för att öka antalet flickor som besöker fritidsgårdarna då uppföljning visar att det är färre flickor än pojkar som tar del av utbudet genom fritidsgårdarna. Målsättningen är att fler flickor, nyanlända barn och unga samt barn och unga med funktionsnedsättningar ska delta i fritidsverksamhet.

Under pandemin har fritidsgårdarna haft begränsade öppettider och har nu återgått till ordinarie verksamhet. Undersökningar visar att barn- och ungas psykiska ohälsa ökat under pandemin. Att ingå i meningsfulla sammanhang och känna gemenskap skapar en känsla av tillhörighet vilket motverkar psykisk ohälsa. Fritidslotsarna kommer att i nära samarbete med fritidsgårdarna och relevanta aktörer arbeta för att unga ska delta i föreningsliv eller i aktiviteter i de öppna fritidsverksamheterna.

Jämställdhetsperspektivet tas i beaktande vid planering och upprustning av spontanidrottsytor i syfte att utforma platser som lockar fler tjejer till fysisk aktivitet. Satsningen med riktat fokus till prioriterade målgrupper inom fritidsverksamhet är i enlighet med målsättningarna i Agenda 2030 om ökad jämställdhet, minskad ojämlikhet samt fredliga och inkluderande samhällen.

Förvaltningen fortsätter samverka med föreningar för att erbjuda aktiviteter i parklekarna Skarpaby och Brödkaveln, liksom nämndens idéburna offentliga partnerskap (IOP) med Miljöverkstan. Inom ramen för samarbetet med Miljöverkstan erbjuds även möjlighet att låna sportutrustning och förvaltningen ansöker om medel för att vidareutveckla denna verksamhet under året i syfte att starta upp ett sportotek i Skarpnäcks stadsdel. Nämnden bidrar också till kultur- och fritidsaktiviteter för stadsdelsområdets invånare genom föreningsstöd.

Förvaltningen säkerställer att de föreningar som beviljas stöd är seriösa och efterlever nämndens villkor för föreningsstöd samt att stödet används som avsett.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	75 %	75 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	75 %	75 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	76 %	76 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	67 %	65 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna ska genomföra en översyn av stadens spontanidrottsytor med fokus på vad som kan tillföras platserna för att de ska bli mer attraktiva för flickor och kvinnor samt genomföra relevanta åtgärder	2022-01-01	2022-12-31
 Idrottsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram förslag på pop-up idrottsytor i staden	2022-01-01	2022-12-31
 Idrottsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en stadsövergripande strategi för ökad simkunnighet	2022-01-01	2022-06-30
 Idrottsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra en riktad informationskampanj till prioriterade målgrupper om vikten av simkunnighet samt visa på det breda utbudet som finns att tillgå	2022-01-01	2022-12-31
 Idrottsnämnden ska vid behov bistå stadsdelsnämnderna med att starta fritidsbibliotek i minst två stadsdelar	2022-01-01	2022-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningar för att införa ett gemensamt digitalt ansökningssystem för föreningsbidrag	2022-01-01	2022-12-31
 Kulturnämnden och stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen utreda hur parklekarnas verksamhet kan utvecklas	2022-01-01	2022-06-30
 Kulturnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnder, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder ansvara för stadens deltagande i Wall Street Stockholm	2022-01-01	2022-06-30

Nämndmål: Barn, unga och vuxna har en inkluderande, aktiv och trygg fritid

Beskrivning

Förvaltningen erbjuder ett brett och varierat utbud av fritidsaktiviteter i samverkan med civilsamhälle och näringsliv. Fritidsgårdarnas verksamheter ska präglas av att vara en trygg, riskfri och drogfri mötesplats. Fritidsverksamhet utvecklas utifrån ett normkritiskt förhållningssätt för att motverka mönster som begränsar ungdomars utveckling och livsval. Verksamhetens utveckling sker jämställt och tillgängligt, samt i fortsatt samverkan med andra stadsdelsförvaltningar. Äldre erbjuds ett varierat utbud av aktiviteter genom förvaltningens aktivitetscenter och den öppna mötesplatsen för äldre. Barn, unga och äldre har inflytande och delaktighet i planering av verksamheternas innehåll.

Förväntat resultat

- Fler flickor, nyanlända barn och unga samt barn och unga med funktionsnedsättning ska delta i fritidsverksamhet.
- Fritidsgårdarna ska upplevas som trygga mötesplatser med fokus på delaktighet och inflytande.

- Äldre ges möjlighet till fysisk aktivitet i olika former på aktivitetscenter, öppna träffpunkter och vård- och omsorgsboende.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel flickor som besöker verksamheterna	35 %		År
♀ Andel unga som känner sig trygga på förvaltningens fritidsgårdar	91 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fritidslotsarna fortsätter arbeta uppsökande för att lotsa unga till föreningsliv eller till den öppna fritidsverksamheten	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningen inkluderar barn och unga med funktionsnedsättningar i stadens egna kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter.	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningen samverkar med kultur-, idrotts- och fritidsverksamheter i syfte att kunna erbjuda personer med funktionsnedsättning en aktiv fritid.	2020-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Invånarna i Skarpnäck tar del av ett mångsidigt kulturutbud som utgår från delaktighet

Beskrivning

Förvaltningen samverkar med civilsamhälle och aktörer inom staden för att erbjuda mångsidig och jämlik kultur. I Skarpnäcks kulturhus erbjuds lokaler och kurser för att möjliggöra eget kulturskapande och lokalt engagemang. Barn och äldre ges möjlighet till kulturskapande och kulturupplevelser genom mötesplatser, aktiviteter och verksamheter inom förskola och äldreomsorg. Det är prioriterat att nå de målgrupper som vanligtvis inte deltar i stadens kulturutbud. Genom uppföljning av föreningsstöden säkerställs att nämnden stödjer föreningar med demokratiska värderingar.

Förväntat resultat

- Invånare i alla åldrar, oavsett kön, etnisk bakgrund och funktionsförmåga använder Skarpnäcks kulturhus som en mötesplats för kultur och eget skapande.
- Inom förskolan, fritidsgårdar, aktivitetscenter och lokala mötesplatser för äldre ges möjlighet till kulturupplevelser och skapande verksamhet.
- Boende på vård- och omsorgsboenden får ökad tillgång till kulturupplevelser.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål om ett hållbart Stockholm genom att arbeta utifrån *Stockholm stads miljöprogram 2020-2023* och de relaterade styrdokumenterna som till exempel *Handlingsplan för biologisk mångfald* och *Stockholm stads kemikalieplan 2020-2023*. Därutöver har förvaltningen författat en lokal miljö- och klimathandlingsplan för stadsdelsnämndens verksamheter. Det sker ett kontinuerligt och aktivt arbete med miljö- och klimatåtgärder i verksamheterna i syfte att skapa en hälsosam miljö, bidra till en hållbar

utveckling och till att uppfylla målen i Agenda 2030. Detta görs bland annat genom att arbeta med minskad energiförbrukning i samverkan med externa aktörer, kloka inköp av förbrukningsmedel och livsmedel samt verka för att stärka den biologiska mångfalden och öka de ekologiska värdena. Nämnden ansöker om klimatinvesteringsmedel och medel för biologisk mångfald. De planerade åtgärderna är kopplade till ökad miljö- och klimatnytta i verksamheterna och stadsmiljön.

Arbetet med att stärka ekologiska och rekreativa värden samt öka den biologiska mångfalden i parker och naturreservat fortsätter. Inom Skarpnäcks stadsdelsområde ligger två naturreservat, Flatens naturreservat och Nackareservatet, men här finns även närhet till bostadsnära natur. Förvaltningen arbetar kontinuerligt för att tillgängliggöra och utveckla båda dessa för invånarna. Detta bidrar till Agenda 2030:s mål om att skapa säkra och inkluderande grönområden för alla. Fler planteringar som främjar pollinatörer och boplatser för bin och andra insekter kommer anläggas. Om medel för biologisk mångfald beviljas har förvaltningen ett flertal planerade projekt. Till exempel de innovativa åtgärderna att utreda införandet av småskaliga biotopkavaler samt gröna väggar vilka även har bullerdämpande effekt och fungerar som luftrening och dagvattenreglering. Förvaltningens insatser för att stärka ekologiska värden och öka den biologiska mångfalden bidrar till mål 15, ekosystem och biologisk mångfald, i Agenda 2030.

Förvaltningen arbetar med klimatanpassning genom utveckling av grönytors avkylande effekt och genom dagvatten- och skyfallsarbete i enlighet med stadens *Handlingsplan för klimatanpassning 2021-2024*. Detta uppnås genom att förvaltningen i samtliga egna parkinvesteringar och lokalprojekteringar utreder och verkar för mångfunktionella ytor där det bedöms relevant och genomförbart. Det vill säga ytor som motverkar och mildrar effekterna av klimatrelaterade händelser som skyfall och värmebölja samt bidrar till lokalt omhändertagande av dagvatten. Dagvattenanläggningar och skyfallsåtgärder betraktas som en naturlig del av stadsmiljön där hänsyn tas till funktion, säkerhet, estetik och biologisk mångfald. Vid exploaterings- och stadsutvecklingsprojekt deltar förvaltningen i arbetet med framtagandet av grönkompensationsåtgärder.

Åtgärder genomförs för att skapa en kemikaliesmart miljö för alla brukare och medarbetare, samt för att öka andelen ekologiska och klimatsmarta livsmedel i verksamheterna. Förskolorna följer Stockholms stads vägledning för en kemikaliesmart förskola och därigenom minska exponeringen för skadliga kemikalier. För att säkerställa att inga produkter som innehåller skadliga ämnen finns i verksamheterna fortsätter arbetet med Chemsoft, kemikaliehanteringssystem. Arbetet bidrar till målet om ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall i Agenda 2030. Verksamheterna gör riktade och kloka inköp för att fortsatt kunna servera en stor andel ekologiska och klimatsmarta livsmedel som bidrar till goda förutsättningar för den biologiska mångfalden och låga utsläpp av växthusgaser samt god hälsa.

Äldreomsorgen och förskolan arbetar aktivt med att minska matens klimatpåverkan, bland annat genom att mäta mängden matsvinn med målet att det ska minska. Arbetet sker med ett stort ägandeskap hos medarbetarna och kommuniceras internt samt externt för att kunna sprida goda exempel. Förvaltningen bidrar därigenom till stadens projekt Klimatsmart mat,

och deltar även i referensgruppen för projektet. Arbetet bidrar till flera av målen i Agenda 2030, bland annat mål 12:3, att halvera matsvinnet i världen, och mål 12:5, att minska mängden avfall.

Vid ny- och ombyggnationer ställs krav på kemikalie- och klimatsmart byggande med certifieringen miljöbyggnad silver eller motsvarande. Likaså arbetar förvaltningen för att anläggningsentreprenörer och byggherrar använder byggvarubedömning vid upprustning av lekparker samt vid renovering av lokaler och nybyggnation. Om klimatinvesteringar erhålls har förvaltningen planer på energieffektiviserande åtgärder.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %	100 %	År
 Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	90 %	90 %	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	65 %	65 %	År
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,7 kg CO ₂	1,70 kg CO ₂ per kg livsmedel	År
 Totalt köpt energi i stadens verksamheter	0,9 GWh	1945 GWh	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB beskriva och konkretisera samhällsviktig verksamhet vid skyfall	2022-01-01	2022-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnder och i samråd med fastighetsnämnden och de fastighetsägande bolagen B Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och SISAB genomföra kompletterande risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) för skyfall inom utpekade riskområden	2022-01-01	2022-12-31
 Kommunstyrelsen ska tillsammans med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur en indikator som mäter hur stor del av stadens växter som är pollinatörsvänliga, ska utformas	2022-01-01	2022-12-31
 Kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, äldreomsorgen, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB ska fortsätta att arbeta med handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor	2022-01-01	2022-12-31
 Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningar att spara vatten vid långvarig värme och torka	2022-01-01	2022-12-31
 Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram ett stadsövergripande kommunikationskoncept för ökad matavfallsinsamling i stadens verksamheter i samarbete med stadsdelsnämnderna, Stockholms stadshus AB, AB Familjebostäder, AB	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, utbildningsnämnden, socialnämnden och servicenämnden		
 Stockholm Vatten och Avfall AB ska samarbeta med stadsdelsnämnderna för att genomföra en informationskampanj med syfte att öka återvinning och avfallssortering	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: I Skarpnäck utvecklas parkernas, grönområdenas och naturreservatens ekologiska värden och de bidrar till att stabilisera nya klimatförutsättningar

Beskrivning

För att lindra konsekvenser av klimatförändringar planeras för mångfunktionella ytor vid utveckling av parker och bostadsnära natur genom att anlägga växtbäddar med biokol, plantera träd för skugga och minska den hårdgjorda ytan. Det gamla kulturlandskapet återskapas genom att utveckla slätterängar, ekmiljöer och spara död ved till faunadepåer. För att ytterligare stärka de ekologiska värdena i stadsdelområdet samverkar förvaltningen med miljöförvaltningen i arbetet med stadsdelsvisa åtgärdsprogram och de lokala åtgärdsplanerna för Flatens naturreservat samt att stadsodling på parkmark fortfarande möjliggörs.

Förväntat resultat

- De ekologiska och rekreativa värdena utvecklas positivt.
- Upprustade parker har klimatanpassats.
- Den biologiska mångfalden har stärkts.
- De mångfunktionella ytorna har ökat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen anlägger boplatser för bin och andra insekter	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningen främjar den biologiska mångfalden genom att restaurera och anlägga nya perenna växtbäddar	2021-01-01	2022-12-31
Förvaltningen tillgängliggör bostadsnära natur och stärker de ekologiska och biologiska värdena	2020-01-01	2022-12-31
Förvaltningen tillhandahåller el-servis för laddning av fossilfria arbetsmaskiner till de fritidsträdgårdar/koloniområden som anmält intresse	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningen utreder möjligheten att anlägga gröna väggar och tak	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Nämndens verksamheter är energieffektiva och har en resurseffektiv avfallshantering

Beskrivning

Förvaltningen fortsätter arbeta med resurseffektiva kretslopp utifrån EU:s avfallshierarki genom förbättrad återvinning av material och energi, samt återbruk via Stocket. Förvaltningen gör satsningar under året för att säkerställa att fler verksamheter har tillgång till matavfallsinsamling och minskar matsvinnet. Genom nära samverkan med Stockholm vatten

och avfall möjliggör förvaltningen utökade möjligheter för invånarna till pop-up återbruk och den mobila miljöstationen. Arbetet med ökad energieffektivitet och minskade utsläpp fortsätter genom byte av ålderstigen belysning och översyn av vitvaror.

Förväntat resultat

- Resurseffektiva kretslopp i förvaltningen fortsätter att förbättras
- Energiförbrukningen fortsätter att minska i förvaltningens verksamheter
- Matsvinnet minskar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Mängd matsvinn i förvaltningens förskolor (gram/portion/vecka <)	145 g		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen inför komprimerande sopkärl, Big Belly, i stadsmiljö	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningen utför energieffektiviserande åtgärder i kulturhuset Skarpnäck	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningen verkar för en minskad användning av engångsartiklar och plastprodukter	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningen vidtar åtgärder för att minska mängden matsvinn i förvaltningens verksamheter	2021-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Nämndens verksamheter är miljö- och klimatsmarta

Beskrivning

Förvaltningen genomför åtgärder som bidrar till en hållbar utveckling för alla brukare och medarbetare och implementeringen av den lokala miljö- och klimathandlingsplanen fortgår. Verksamheter som köper in livsmedel och måltider arbetar med uppdragen i stadens strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat, som bland annat innebär säker mat, minskat matsvinn, öka de ekologiska och klimatsmarta livsmedlen och en god matro. Medarbetare gör kemikaliesmarta val vid inköp av kemikalier och förbrukningsmateriel och minskar användningen av plast och engångsartiklar. Förskolan bedriver ett aktivt arbete med att genomföra vägledningen för kemikaliesmart förskola. Mängden skadliga kemikalier i lekutrustning, markarbeten och produkter fasas ut.

Förväntat resultat

- Medarbetarna har tillräckliga kunskaper för att kunna fatta miljö- och klimatsmarta beslut.
- Förvaltningens verksamheter serverar en hög andel ekologisk och klimatsmart mat
- Verksamheterna gör kemikaliesmarta inköp och minskar användningen av plast och engångsartiklar
- Verksamheterna har en god arbetsmiljö med låga bullernivåer

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel ekologiska livsmedel i förvaltningens förskolor	68 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska genom analys och regelbunden uppföljning minska verksamheternas miljö- och klimatpåverkan från livsmedelsinköp	2022-01-01	2022-12-31
Samtliga verksamheter ska genomföra miljö- och klimatpositiva åtgärder i enlighet med Skarpnäcks lokala Miljö- och klimathandlingsplan.	2022-01-01	2022-12-31
Vid upphandlingar bevakar förvaltningens att krav från miljöprogrammet bemöts	2022-01-01	2022-12-31

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadsdelsnämnden bidrar till målet om en ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden genom att nämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de ryms inom fastställd budgetram, för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna. Under 2020 och 2021 har nämndens verksamhet och förutsättningar för att nå budget i balans påverkats i hög grad av pandemin. Förvaltningens bedömning är att de erfarenheter som dragits under pandemin kommer att underlätta i det framåtblickande planeringsarbetet.

Under pandemin har ett närvarande ledarskap haft god inverkan på bemanning, arbetssätt och arbetsmiljöarbete. Det närvarande ledarskapet fortsätter att utvecklas och en kultur av delaktighet och utveckling främjas. Förvaltningen bedriver också ett systematiskt utvecklingsarbete för att stärka det aktiva och engagerade medarbetarskapet. För att säkerställa framtida kompetensförsörjning arbetar förvaltningen strukturerat med planering, och för att vara en attraktiv framtida arbetsplats för studenter inom bristyrken.

Förvaltningen utvecklar ständigt sina arbetssätt för styrning, uppföljning och systematiskt kvalitetsarbete i syfte att säkerställa ett effektivt utnyttjande av nämndens samlade resurser med stadsdelsområdets invånare i fokus. Genom att öka och möjliggöra användandet av digitalisering och välfärdsteknik kan förvaltningens verksamheter effektiviseras och utvecklas ytterligare. Projekt Modernisering av sociala system förväntas öka förvaltningens möjligheter till att skapa en mer flexibel organisation för både brukare och medarbetare, med ökad användarvänlighet och effektivare processer.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Stadsdelsnämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de ryms inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna.

Fokus i stadens budget är kärnverksamheter som äldreomsorg, skola och omsorg för personer med funktionsnedsättning men också ökade ambitioner för trygghet, ett aktivt miljö- och klimatarbete och fler i arbete genom ett bättre företagsklimat. Detta präglar även stadsdelsnämndens ekonomiska budget.

En effektiv lokalanvändning bidrar till en ekonomi i balans. Förvaltningen arbetar aktivt för att effektivisera förvaltningens lokalutnyttjande och ser löpande över möjligheterna att

exempelvis samlokalisera verksamheter.

Nämndens verksamhet, och förutsättningar för att nå budget i balans, har under 2020 och 2021 påverkats i hög grad av pandemin. Nya faktorer har tillkommit vartefter och bedömningen av i vilken grad verksamheterna påverkas ekonomiskt har skiftat under året vilket gjort att prognostisering och långsiktig planering försvårats. I vilken utsträckning denna osäkerhet kommer att bestå även under 2022 kommer att visa sig under året, men förvaltningens bedömning är att de erfarenheter som dragits under pandemin kommer att underlätta i det framåtblickande planeringsarbetet.

Arbete kommer att göras inom verksamhetsområdena för att säkra god budgethållning. Åtgärdsplaner vid befarade budgetunderskott upprättas, kvalitetssäkras och följs upp. Arbets sättet kring uppföljning av enheternas resultat och stöd till enheter med befarade underskott utvecklas vidare genom en strukturerad samverkan med stödfunktioner.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål: Nämndens resurser används väl med fokus på resultat för invånare i Skarpnäck

Beskrivning

Förvaltningen följer stadens system för uppföljning med fokus på måluppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena samt förvaltningens budget. Förvaltningens budget följs upp månadsvis med prognos på helårsutfall. Förvaltningen strävar efter att varje verksamhetsområde bär sina kostnader utifrån tilldelade medel, men omfördelar medel för att enheter ska få rimliga förutsättningar att uppfylla målen. Åtgärder vidtas vid avvikelser. Alla verksamheter arbetar kontinuerligt med utveckling och effektivisering för att uppnå bästa möjliga resultat för stadsdelsområdets invånare.

Förväntat resultat

- Förvaltningen har en budget i balans och uppfyller målen i stadsdelsnämndens verksamhetsplan
- Förvaltningens prognossäkerhet är god
- Invånarna får största möjliga nytta för sina skattepengar.
- Ekonomiska resurser fördelas lika, och i enlighet med den enskildes behov, mellan män och kvinnor, flickor och pojkar.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Aktivt medarbetarskap och närvarande ledarskap

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att stärka det aktiva medarbetarskapet och det närvarande ledarskapet. Arbetet med aktivt medarbetarskap enligt en särskild metodik påbörjades under hösten 2020, har pågått under 2021 och fortsätter även under 2022. Syftet är att bidra till ökat engagemang, stärka samarbeten och bidra till en ännu bättre social och organisatorisk arbetsmiljö. Det leder till ökad kvalitet och utveckling av verksamheten. Utvecklingsarbetet skapar också goda förutsättningar för medarbetare och chefer att tillsammans prova nya arbetsätt och idéer för att driva kvalitet och nå verksamhetens mål.

Förvaltningen fortsätter att stärka det närvarande ledarskapet genom goda organisatoriska förutsättningar och genom att främja en kultur av utveckling och kollegialt lärande. Det ligger i linje med den utvärdering av ledarskapet som staden genomfört som en del av utvärderingen av pandemin. Staden och förvaltningen erbjuder olika chefsutbildningar och forum för att stärka förutsättningarna för ledarskap och erbjuda möjligheter till utveckling. Förvaltningen tar stöd av stadens nya chefsprofil och forskningsbaserade ledarskapsmodell.

Det aktiva medarbetarskapet liksom det närvarande ledarskapet har visat sig vara framgångsrikt under pandemin. Erfarenheter och arbetsätt som utvecklats under pandemin tas tillvara i det fortsatta arbetet.

Kompetensförsörjning och arbetsmiljö

För att säkerställa både nuvarande och framtida kompetensförsörjning arbetar förvaltningen strukturerat med planering på både kort och längre sikt. Planerna stödjer rekryterings- och utvecklingsarbetet för att möta verksamheternas behov. Förvaltningen arbetar för att vara en attraktiv framtida arbetsplats också för studenter inom bristyrken och tar under året emot studenter inom flera yrkesområden. Flera kompetensutvecklingsinsatser genomförs för olika medarbetargrupper och chefer, både inom staden och i förvaltningen.

Förvaltningen strävar efter att erbjuda trygga anställningar, minska andelen timanställda och följer upp ofrivilliga deltidsanställningar. Även som arbetsgivare bidrar förvaltningen till stadens jämställdhetsprogram genom att erbjuda goda möjligheter att kombinera föräldraskap och arbetsliv. Förvaltningen verkar också för stadens program för tillgänglighet och delaktighet genom kompetensbaserad rekrytering och genom att erbjuda goda förutsättningar i arbetet oavsett funktionsvariation.

Förvaltningen bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete som förebygger risker och skapar en inkluderande och hälsosam arbetsmiljö. Förvaltningen genomsyras av jämställdhet, jämlikhet och frihet från diskriminering. Hot- och våldssituationer förebyggs liksom otillåten påverkan. Cheferna får stöd i det förebyggande arbete, samt vid sjukfrånvaro med åtgärder för arbetslivsinriktad rehabilitering. Förvaltningen som arbetsgivare bidrar också till stadens program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck genom att erbjuda stöd till de medarbetare som behöver.

Justering av förvaltningens organisation

Förvaltningen justerar organisationen vid årsskiftet för att förbättra förutsättningarna för samverkan samt förstärka förutsättningarna att driva kvalitetsutveckling.

För att stärka verksamheternas kvalitets- och utvecklingsarbete flyttas förvaltningens tre verksamhetscontrollers från ekonomiavdelningen till respektive verksamhetsavdelnings stab.

Enheten för prevention, kultur och fritid på avdelningen för förskola och fritid delas. Verksamhet som rör kultur och fritid bildar tillsammans med förskolans stödenhet en ny enhet kallad enheten för barn, kultur och fritid inom avdelningen för förskola och fritid. Ansvar för operativa brottsförebyggande åtgärder och insatser, inklusive samverkan med civilsamhället i dessa frågor, bildar enheten för prevention och trygghet som organiseras under avdelningen för individ- och familjestöd. Förändringen genomförs då projektet Skarpnäcksmodellen avslutas och inför kommande pensionsavgångar. Syftet är att förstärka samarbeten mellan öppna verksamheter för barn och unga, samt mellan socialtjänsten och det förebyggande arbetet för barn och unga.

Effektiva arbetssätt, digitalisering och innovation

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att öka och möjliggöra användandet av digitalisering och välfärdsteknik för att effektivisera och utveckla förvaltningens verksamheter. Nämndens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt med fokus på kärnverksamheten. För att säkerställa ett effektivt utnyttjande av nämndens samlade resurser med stadsdelsområdets invånare i fokus utvecklar förvaltningen ständigt sina arbetssätt för styrning, uppföljning och systematiskt kvalitetsarbete. Förvaltningen stärker arbetet mot välfärdsfusk och otillåten påverkan. Arbetet med att stärka förvaltningens kunskap och strukturer för informationssäkerhet och hantering av personuppgifter fortsätter.

Förvaltningen stödjer en verksamhetskultur som uppmuntrar innovation och nytänkande. Genom samverkan och dialog, inom förvaltningen, inom staden, med andra aktörer och inte minst med invånare och brukare, tar verksamheterna del av nya arbetssätt, goda exempel och erfarenheter som bidrar till utveckling. Förvaltningen arbetar bland annat årligen med utvecklingsdialoger med alla verksamheter i syfte att skapa tydlighet i styrningen och skapa forum för utbyte av lärande och goda exempel.

Internationella sammanhang och samverkansytor

Förvaltningen har för närvarande inte några internationella samverkansytor. Förvaltningen bedriver dock kontinuerligt omvärldsbevakning, utvecklings- och kvalitetsarbete inom kärnverksamheterna i samverkan med andra stadsinterna och olika externa nationella samverkanspartners.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	83	83	År
 Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	3 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %	93 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel upphandlingar där marknadssdialog har genomförts	90 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Index Bra arbetsgivare	80	84	År
 Sjukfrånvaro	8 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	3 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska medverka i kommunstyrelsens och servicenämndens pilotprojekt för effektiva arbetssätt vid webbpublicering på hemsidor i syfte att säkerställa kvalitet och efterlevnad av lagkrav gällande tillgänglighet och personuppgifter samt effektivisera stadens kommunikationsarbete	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en inventering av kompetensutvecklingsbehov i öppna förskolan	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna analysera stadsdelsnämndernas kompetensutvecklingsbehov och samordna kompetensutvecklingen för personal i förskolan	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Skarpnäck har en inkluderande och hälsofrämjande arbetsmiljö som präglas av ett engagerat och närvarande ledarskap

Beskrivning

Ett engagerat och närvarande ledarskap bidrar till en hälsofrämjande och tillitsfull arbetsmiljö. Ledarskapet stärks genom förvaltningens och stadens olika utvecklingsinsatser. Förvaltningen har ett systematiskt arbetsmiljöarbete med välkända rutiner som förebygger sjukfrånvaro.

Kompetensförsörjningen planeras på kortare och längre sikt. Förvaltningen arbetar för att erbjuda trygga anställningar. Chefer och medarbetare bidrar till en innovationskultur där de tillsammans utvecklar idéer och goda exempel som bidrar till verksamhetens kvalitet och mål.

Förväntat resultat

- Index bra arbetsgivare ökar
- Andelen allmänna visstidsanställningar och ofrivilliga deltidar minskar
- Ledarskapsindex ökar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Ledarskapsindex	81		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Använda stadens nya chefsprofil	2021-10-01	2022-12-31
Stärka det närvarande ledarskapet	2021-01-01	2022-12-31
Utveckla samverkans- och arbetsmiljöarbetet	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Skarpnäcks medarbetare utövar ett aktivt medarbetarskap

Beskrivning

Det aktiva medarbetarskapet ger förutsättningar att aktivt utveckla och omsätta idéer till konkreta verksamhetsförbättringar, med möjligheter till internt och externt samarbete. Därmed kan medarbetare och chefer arbeta tillsammans för att uppnå verksamhetens mål för stadens invånare. Att ha möjlighet att påverka sitt arbete skapar arbetsglädje och en bättre social och organisatorisk arbetsmiljö.

Förväntat resultat

- Medarbetare upplever att de har en bra arbetssituation
- Medarbetare är aktiva och bidrar med förslag och idéer för verksamhetsutveckling

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Medarbetarna har en bra arbetssituation	71 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetet med förbättrad arbetssituation för fler yrkesgrupper fortsätter	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningens introduktion förstärks	2022-01-01	2022-12-31
Stärka det aktiva medarbetarskapet	2021-01-01	2022-12-31

Nämndmål: Välfärdsteknik och digitala arbetssätt effektiviserar och utvecklar förvaltningens verksamheter

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter har en digital mognad och kompetens där man ser att digitalisering är en del av verksamhetsutvecklingen. Digitalisering är ett hjälpmedel för att lösa konkreta utmaningar för invånarna och inom verksamheterna. Digitala arbetssätt ökar effektiviteten inom verksamheterna och bidrar på det sättet till att klara välfärdens kvalitet och kompetensförsörjningen. Genom dialog med invånarna och omvärldsbevakning utvecklar förvaltningen användandet av digitalisering och välfärdsteknik.

Moderniseringen av sociala system förväntas leda till effektivisering och ökad möjlighet till systematisk uppföljning av socialtjänstens verksamheter. Förvaltningens verksamheter förväntas bedriva förändrings- och utvecklingsarbete.

Förväntat resultat

- Genom innovation och förnyelse kring digitalisering och ny teknik erbjuder förvaltningen samhällstjänster med hög kvalitet och effektivitet
- Personer som har hemtjänst har möjlighet att få inköp genom digitala lösningar
- Varje avdelning använder digitala arbetssätt och välfärdsteknik utifrån faktiska behov

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen bibehåller och vidareutvecklar digitala arbetssätt som pandemin har medfört	2022-01-01	2022-12-31
Förvaltningen utvecklar arbetssätt som främjar digitalt innanförskap	2021-01-01	2022-12-31
Stärka arkiv- och personuppgiftsredogörare genom utbildning och nätverk	2022-01-01	2022-12-31

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Skarpnäcks stadsdelsnämnds budget för år 2022 är netto 1 200,2 mnkr. Investeringsbudgeten är 15,2 mnkr.

Driftbudgeten fördelas till stadsdelsnämnden med hjälp av olika fördelningsnycklar. Nämnden bedriver verksamhet inom tilldelad budget och kan vid behov göra omfördelningar. Syftet med omfördelningar är att möta verksamhetens behov.

Driftbudgetens fördelning på nämndens verksamhetsområden framgår nedan:

Verksamhetsområden, mnkr	VP 2022 Kostnader	VP 2022 Intäkter	VP 2022 Netto	Nettoprognos T2 2021	Bokslut 2020
Nämnd- och förvaltningsadministration	39,9	0,7	39,2	40,0	35,4
Individ- och familjeomsorg	165,6	32,4	133,2	122,1	137,6
varav barn- och ungdom	91,5	14,0	77,5	76,7	84,9
varav vuxna	22,9	1,1	21,8	20,9	23,7
varav socialpsykiatri	42,2	8,3	33,9	32,7	31,0
varav flykting	9,0	9,0	0,0	-8,2	-2,0
Stadsmiljö	18,8	3,3	15,5	15,9	14,3
Förskoleverksamhet	275,5	22,0	253,5	254,9	251,5
Äldreomsorg	417,9	51,0	366,9	339,2	322,5
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	295,6	13,0	282,6	288,5	279,9
Barn, kultur och fritid	21,8	2,9	18,9	19,8	17,5
Ekonomiskt bistånd	53,0	1,7	51,3	47,4	45,4
Ekonomisk bistånd handläggning	18,9	0,0	18,9	22,9	23,3
Arbetsmarknadsåtgärder	13,2	3,4	9,8	8,7	10,4
Avskrivning (stadsmiljöverksamhet)	9,9	0,0	9,9	8,7	7,9
Internränta (stadsmiljöverksamhet)	0,5	0,0	0,5	0,4	0,5
Summa	1 330,6	130,4	1 200,2	1 168,5	1 146,2

Nämnd- och förvaltningsadministration

Budget för nämnd- och förvaltningsadministration uppgår till 39,2 mnkr vilket motsvarar 3,3 procent av nettobudgeten. I förhållande till år 2021 är detta en minskning med 0,8 mnkr. En del av förvaltningens reserv är placerad här med 4,0 mnkr. Utan reserven är budget 35,2 mnkr vilket är en minskning med 0,8 mnkr i förhållande till 2021 och utgör 2,9 procent av nettobudgeten.

Individ- och familjeomsorg

Budgeten för individ- och familjeomsorg uppgår till 133,2 mnkr. I förhållande till 2021 är detta en ökning om 1,8 mnkr. En del av förvaltningens reserv är placerad här med 4,0 mnkr.

Verksamhetsområdet barn och ungdom har en budget på 77,5 mnkr. I förhållande till 2021 är detta en minskning om 0,3 mnkr.

Verksamhetsområdet vuxna, missbruk har en budget på 21,8 mnkr. I förhållande till 2021 är detta en ökning om 0,9 mnkr.

Verksamhetsområdet socialpsykiatri har en budget på 33,9 mnkr. I förhållande till 2021 är detta en ökning om 1,2 mnkr.

Ekonomiskt bistånd

Budgeten för ekonomiskt bistånd och handläggning uppgår sammantaget till 70,2 mnkr. I förhållande till år 2021 är detta en ökning om 6,8 mnkr.

Budgeten baseras på ett genomsnittligt medelbidrag på 9700 kr och 437 hushåll per månad.

Arbetsmarknadsåtgärder

Budgeten för arbetsmarknadsåtgärder uppgår till 9,8 mnkr. I förhållande till 2021 är detta oförändrad nivå.

Stadsmiljöverksamhet

Budgeten för stadsmiljöverksamhet uppgår till 15,5 mnkr. I förhållande till 2021 är detta en ökning med 3,8 mnkr. Av ökningen avser 2,5 mnkr driftmedel för naturreservat som tidigare gått att ansöka för men inte ingått i den utfördelade KF-budgeten.

Driftbudgeten för stadsmiljö ska finansiera kostnader för skötsel och underhåll samt renhållning av parker, naturområden, parkvägar och naturreservat.

Förskoleverksamhet

Budgeten för förskoleverksamheten uppgår till 253,5 mnkr. I förhållande till 2021 är detta oförändrad nivå. Nämnden beräknar att medel kommer att återföras till staden eftersom befolkningsprognosen visar på att antalet barn väntas minska även 2022. I budget ingår också kostnader för öppna förskolan om 1,8 mnkr.

Budgeten baseras på det antal barn som var inskrivna våren 2021. Schablonen är höjd med 2,30 procent och pengarna är 80 procent av schablonen. Beloppen redovisas i bilaga 2:1. Under året kommer avläsning av prestationer att ske månadsvis.

I budgeten för förskola är 15,9 mnkr avsatta till barn i behov av stöd. Av dessa fördelas 12,9 mnkr till enheterna, där 4 mnkr fördelas till enheterna efter socioekonomisk fördelning och 8,9 mnkr fördelas efter bedömning utifrån behov.

Äldreomsorg

Budgeten för äldreomsorg uppgår till 366,9 mnkr. I förhållande till 2021 är det en ökning med 15,0 mnkr. Förändringen beror främst på kompensation för indexuppräknings ersättning till utförare och att antalet äldre över 65 år inom stadsdelsområdet fortsätter öka. En del av förvaltningens reserv är placerad här med 4,0 mnkr.

Ersättningen för hemtjänst är uppräknad med 3,8 procent. Till utförare i enskild regi är ersättningen 2,5 procent högre för att kompensera för att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på köpta varor och tjänster, vilket inte enskilda utförare har. Ersättningen för avlösning och ledsagning räknas upp med 2,7 procent. Ersättningen till dagverksamhet räknas upp med 2,7 procent.

Ersättning för vård och omsorgsboende är indexuppräknad med 2,7 procent. Ersättningen för lokalschablonen har räknats upp med 1,3 procent.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Budgeten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning uppgår till 282,6 mnkr. I förhållande till budget 2021 är det en minskning med 0,6 mnkr. Minskningen förklaras främst av färre prestationer, det vill säga det rörliga anslaget. Budgeten är baserad på antal prestationer per höstmätningen i augusti 2021. För barn- och vuxenboende, daglig verksamhet, korttidshem och korttidstillsyn för skolungdom över 12 år är schablon och peng höjd med 3,0 procent. Ersättningen för hemtjänst är uppräknad med 3,8 procent. Assistansersättning enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) från försäkringskassan ökar med 1,5 procent. Ersättningen för avlösning och ledsagning är uppräknad med 2,7 procent.

Barn, kultur och fritid

Budget för barn, kultur- och fritidsverksamhet uppgår till 18,9 mnkr. I förhållande till 2021 är det en ökning om 0,3 mnkr. En viss del av verksamheten är externt finansierad. Kollo ingår med 2,6 mnkr.

Investeringar

Nämnden har tilldelats 15,2 mnkr för investeringar - 13,6 mnkr för stadsmiljöinvesteringar och 1,6 mnkr för inventarier och maskiner. I det ingår medel för tillgänglighetsåtgärder och reinvesteringar. En upprustning av kvartersparken Gåshällsparken i Kärrtorp har påbörjats under 2021 och ombyggnaden planeras till 2022. Därutöver planeras dialog och planering inför en upprustning av Skarpaby och Kärrtorpsparken påbörjas under 2022. Ombyggnaden planeras till 2023-2024. Reinvesteringsmedel på 1,5 mnkr har tilldelats för upprustning av parkvägsnätet och utbyte av buskage i parker.

Resterande medel, 6,1 mnkr, avser mindre stadsmiljöinvesteringar och tillgänglighetsåtgärder. Dessa kommer att användas till att arbeta vidare med parkupprustningar utifrån den lokala parkplanen och att förbättra tillgängligheten i den fysiska utemiljön, till exempel i lekparker och parkvägsnätet.

En upprustning av kvartersparken vid Lagmansplan i Skarpnäcks gård som skulle ha genomförts och avslutats under 2021 har försenats på grund av omständigheter som varit utanför stadsdelsförvaltningens kontroll. Förvaltningen kommer därför att föreslå för nämnden att ansöka om en ombudgetering om 2,6 mnkr av resterande investeringsmedel till 2022 i samband med verksamhetsberättelsen 2021.

Investeringar, mnkr	VP 2022
Upprustning av kvartersparken Gåshällsparken i Kärrtorp	4,0
Upprustning av Skarpaby parklek	1,4
Upprustning av Kärrtorpsparken	0,6
Reinvesteringar	1,5
Mindre investeringar	6,1
Maskiner och inventarier	1,6
Summa	15,2

Resultatenheter

Enligt regler för ekonomisk förvaltning ska stadsdelsnämnden i samband med verksamhetsplanen fastställa förutsättningarna för resultatenheterna och ange vilka enheter som ska vara resultatenheter. Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat till följande år. Det gäller både över- och underskott som uppkommer till följd av enhetens eget handlande, maximalt 5 procent av enhetens bruttobudget för året. Resultatfonden får ha ett överskott på maximalt 10 procent av enhetens bruttobudget. Inom verksamhetsområdet förskola definieras fyra enheter som resultatenheter. Nämndens resultatenheter redovisas i bilaga 1:2 och peng i bilaga 2:1 Förskola peng 2022. Eventuella kostnader för avskrivnings- och räntekostnader ingår i resultatenhetens resultat.

För att enheten ska få föra över sitt resultat till följande år måste enhetens åtaganden vara uppfyllda. Vidare ska varje resultatenhet upprätta en lokal verksamhetsplan och följa upp sin ekonomi varje månad.

Budgetjusteringar

Belopp i mnkr	Begärt belopp
Introduktionsförskola	1,2
Aktivitetscenter seniorboenden	4,0
Sportotek	0,2
Trygghetsskapande åtgärder	0,2
Åtgärder inom naturreservaten	1,5
Åtgärder kopplade till Stockholm vid vatten	0,2
Drift- och investeringsmedel för biologisk mångfald	0,6
Klimatinvesteringar	1,2
Summa	9,1

Medel för introduktionsförskola

Förvaltningen ansöker om medel för att fortsätta och utveckla verksamheten i introduktionsförskolan på Skarpnäcksfältet. Den öppna verksamheten ska ge både barn och deras vuxna möjlighet att i samvaro med andra familjer och utbildad personal, få ta del av

aktiviteter där de kan öva svenska språket.

Förvaltningen ansöker om 1,2 mnkr för drift av introduktionsförskola.

Medel för aktivitetscenter seniorboenden

Förvaltningen ansöker om budgetjustering för drift- och utveckling av aktivitetscenter i enlighet med ansökan som bifogas verksamhetsplanen.

Förvaltningen ansöker om 4 mnkr för drift och utveckling av aktivitetscenter.

Medel för sportotek

Förvaltningen ansöker om budgetjustering för att starta upp ett sportotek i enlighet med ansökan som bifogas verksamhetsplanen.

Förvaltningen ansöker om 0,2 mnkr för drift och utveckling av sportotek.

Medel för trygghetsskapande åtgärder

Förvaltningen söker medel för att anlägga en hundrastgård i Bagarmossen i enlighet med ansökan som bifogas verksamhetsplanen.

Förvaltningen ansöker om 0,2 mnkr för investering i trygghetsskapande åtgärder.

Medel för åtgärder inom naturreservaten

Med anledning av revideringen av den allmänna lokala trafikföreskriften gällande cykling i naturreservat som fattades tidigare i år av trafiknämnden behöver ett antal skyltar i reservaten uppdateras. Ändringen medför att undantag från förbudet införs gällande cykling i reservat på särskilda sträckor. Kommunfullmäktige har även fattat beslut om ändring i de allmänna ordningsföreskrifterna gällande hundrastområden i naturreservaten på begäran av stadsdelsnämnden. Med anledning av dessa förändringar ansöker förvaltningen om medel för investeringsåtgärder gällande skyltning i naturreservaten (Nacka och Flaten). Förvaltningen ämnar även att märka upp reservatsgränserna.

Förvaltningen ansöker om 1,5 mnkr för att genomföra investeringsåtgärder i naturreservaten.

Medel för åtgärder kopplade till Stockholm vid vattnet

Förvaltningen ansöker om budgetjustering för förlängning av befintlig brygga vid Lilla Sickla i enlighet med ansökan som bifogas verksamhetsplanen.

Förvaltningen ansöker om 0,2 mnkr för investeringsåtgärder kopplade till Stockholm vid vattnet.

Medel för biologisk mångfald

Förvaltningen ansöker om medel för biologisk mångfald för att kunna utöka projekt Gåshällsparken och säkerställa mer effektiva mångfunktionella ytor i syfte att gynna pollinatörer. Förvaltningen ansöker också för utredning av införandet av småskaliga biotoptak och gröna väggar med mål att skapa nya gröna miljöer som gynnar pollinatörer i bristområden i enlighet med ansökan som bifogas verksamhetsplanen. Åtgärdsförslagen bedöms som

positiva för biologisk mångfald och är i enlighet med handlingsplanen för biologisk mångfald.

Förvaltningen ansöker om 0,6 mnkr i drift- och investeringsmedel för biologisk mångfald.

Medel för klimatinvesteringar

Förvaltningen ansöker om medel för solcellskomprimerande skräpkorgar. Målet med projektet är att minska koldioxidutsläppen för arbetsmomentet. Införandet av skräpkorgarna kommer även att minska buller och trafik i parkmiljö. Förvaltningen vill genomföra åtgärder som innefattar utbyte av äldre lysrörsarmaturer på Kulturhuset Skarpnäck till LED. Målet är att minska energiförbrukningen och skapa kostnadseffektiva lokaler samt förbättra inomhusmiljön. Utbytet kommer innebära att det blir en minskad energiförbrukning samt minskad klimatpåverkan. Förvaltningen ansöker om medel för ladd-infrastruktur till Pungpinans fritidsträdgårdar. Fossilfri/noll-utsläpp skötsel av fritidsträdgård är ett steg i stadens arbete med fossilfritt Stockholm som ger minskad klimatpåverkan, buller och strävar mot noll-utsläpp. Ansökningar bifogas verksamhetsplan.

Förvaltningen ansöker om 1,2 mnkr för klimatinvesteringar.

Omslutningsförändringar

Belopp i mnkr	Kostnader	Intäkter	Avser
Nämnd- och förvaltningsadministration	0,7	0,7	Hysesintäkt
Individ- och familjeomsorg	30,6	30,6	Se nedan rader
varav barn- och ungdom	13,1	13,1	Statsbidrag, hyresintäkter
varav vuxna	0,2	0,2	Statsbidrag, avgifter
varav socialpsykiatri	8,3	8,3	Hysesintäkter, försäljning av verksamhet, statsbidrag
varav nyanlända	9,0	9,0	Statsbidrag
Arbetsmarknadsåtgärder	1,9	1,9	Lönebidrag
Ekonomiskt bistånd	0,0	0,0	
Ekonomiskt bistånd handläggning	0,0	0,0	
Stadsmiljö	3,3	3,3	Intäkter arrende
Förskola	1,2	1,2	Statsbidrag
Äldreomsorg	40,4	40,4	Försäljning av verksamhet, hyresintäkter, avgifter
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	11,6	11,6	Hysesintäkter, försäljning av verksamhet, assistansersättning
Barn, kultur och fritid	2,9	2,9	Hysesintäkter, försäljning av verksamhet, mm
Summa	92,6	92,6	

Medel för lokaländamål

Förskolor

För 2022 utgår ett bidrag för lokaler inom förskolan med hög hyra. Bidraget utgår med 80 procent av den del av hyran som ligger mellan 1 802 kr - 2 500 kr/kvm och 40 procent för den del av hyran som överskrider 2 500 kr/kvm. För hyresnivåer över 3 000 kr/kvm och år utgår bidrag motsvarande 1/3 av 40 procent av hyreskostnaden.

Bidrag utgår för högst 10 kvm per inskrivet barn från Stockholms stad och fördelas via budgetjustering. För 2022 beräknas bidraget till nämnden bli cirka 2,1 mnkr.

Gruppboistäder

Bidrag för merkostnader för ny gruppboistadsplats LSS ges för Fogdevägen 112. Bidraget utgår med 250 kronor per dygn och bidraget till nämnden för 2022 blir cirka 0,3 mnkr.

Övriga ekonomiska redovisningar

Personalförsäkringspålägg

Stadens nämnder betalar lagstadgade arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkring och pensioner genom ett personalförsäkringspålägg som läggs på lönesumman. För arbetstagare födda 1957 och senare har detta beräknats till 41,05 procent för år 2022. Pålägget för pensionärer födda år 1956 eller tidigare är 16 procent. Utöver detta är pålägget tillfälligt reducerat för anställda i åldern 15-23 år.

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Nämndens kärnverksamheter bidrar på flera sätt till att uppfylla ett stort antal av de globala målen i Agenda 2030, vilket har beskrivits under respektive verksamhetsmål. Under målen framgår också vilka åtgärder och aktiviteter som förvaltningen kommer att prioritera under 2022.

Förvaltningen kommer under året fortsätta uppmärksamma och stärka arbetet med Agenda 2030 i analys- och utvecklingsarbetet, med utgångspunkt i Hållbarhetsrapport 2021. Alla förvaltningens enheter ska under arbetet med verksamhetsplanen identifiera vilka mål som är relevanta för enhetens verksamhet och beskriva hur det ordinarie arbetet ska bidra till att uppfylla de mål som valts ut.

Kommunikationen med invånarna kommer att utvecklas för att synliggöra hur nämndens verksamheter bidrar till arbetet med att uppnå de globala målen. Förvaltningen kommer vidare att analysera vilka befintliga samarbeten som behöver utvecklas och inventera behov av ytterligare samverkan som behövs för att stärka arbetet inom Agenda 2030.

Jämställdhetsintegrering

Förvaltningen arbetar systematiskt med att analysera könsuppdelade resultat och vidta åtgärder om omotiverade skillnader mellan könen identifieras. Samtliga enheter har fått i uppdrag att i arbetet med sina verksamhetsplaner för 2022 analysera sina resultat för 2021 utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Analysen ska utgöra en grund för arbetet med verksamhetsplanen, och enheterna ska beskriva hur de planerar att arbeta med jämställdhetsintegrering under 2022. Planerade åtgärder för att motverka osakliga skillnader mellan könen ska beskrivas i verksamhetsplanen.

Förvaltningens förskolor fortsätter arbetet med att säkerställa pedagogisk kvalitet, jämställdhet och jämlikhet inom verksamheterna. Förvaltningens verksamheter arbetar mot våld i nära relationer genom att våldsutsatta personer uppmärksammas och får stöd och hjälp. Förvaltningen beaktar jämställdhetsperspektivet vid planerandet av stadens gångplan samt vid planering och upprustning av spontanidrottsytor, i syfte att utforma platser som lockar fler flickor och kvinnor till fysisk aktivitet.

Förvaltningen som arbetsgivare bidrar till stadens jämställdhetsprogram genom att erbjuda goda möjligheter att kombinera föräldraskap och arbetsliv. Förvaltningen genomsyras av jämställdhet, jämlikhet och frihet från diskriminering. Vidare bidrar förvaltningen till stadens program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck genom att erbjuda stöd till de medarbetare som behöver.

Nationella minoriteters rättigheter

Arbetet med att säkerställa nationella minoriteters rättigheter fortgår under 2022 i enlighet med Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter och Stockholms stads strategi för romsk inkludering 2018-2022, vilket beskrivs under relevanta verksamhetsmål.

Förvaltningens förskolor fortsätter att främja barns utveckling av kulturell identitet och användning av det egna språket. De nationella minoriteternas språk och kulturer synliggörs i förskolornas lärmiljöer. Socialtjänsten undersöker stödbehov för barn med nationellt minoritetsspråk och minoritetskultur som är placerade utanför det egna hemmet.

Äldreomsorgens förebyggandeenhet samverkar med övriga förvaltningar inom region östra söderort genom att erbjuda aktiviteter på finska för finska seniorer i ett ambulerande café. Ansvar för caféet cirkulerar mellan de tre förvaltningarna. Beställarenheten för äldre använder speciellt utformade frågor för att undersöka individens behov av insatser på minoritetsspråk. Frågorna ställs av biståndshandläggare i samband med ansökan om insatser. Beställarenheten för äldre har även en utsedd handläggare som enhetens spjutspets inom området. Denne har i uppdrag att stärka enhetens kompetens om nationella minoriteter. Vidare kommer förvaltningen delta i äldreförvaltningens samrådsmöten om samiska och tornedalsfinska samt i planeringen av stadens gemensamma minoritetsdag. Förvaltningen ska sprida information om äldreomsorgen på de olika minoritetsspråken.

Barns rättigheter

Förvaltningen arbetar på många sätt för att säkerställa barns rättigheter, i enlighet med stadens program för barnets rättigheter och inflytande 2018-2022. Förvaltningen arrangerar en särskild barndag sedan flera år tillbaka och planerar för detta även 2022. Deltar gör medarbetare och chefer från socialtjänst, förskola, skola, lokalpolis, ungdomsmottagning, barn- och ungdomspsykiatri och habilitering. Barndagen bidrar till ökad samverkan i arbetet med barn och unga.

Förvaltningen kommer fortsätta att utveckla barns rättigheter inom samtliga verksamheter, bland annat genom fokusaktiviteter gällande barnrätt. Det familjeorienterade arbetssättet vidareutvecklas i syfte att säkerställa ett tydligt barnrättsperspektiv i ärenden där en förälder eller vårdnadshavare aktualiseras inom någon av socialtjänstens verksamheter. Insatserna som ges i vuxen- och barnärenden ska samordnas. Inom socialtjänsten finns barnrättsambassadörer som driver arbetet med barnkonsekvensanalyser och som stödjer berörda enheter i barnrättsarbetet. Barnrättsperspektivet finns med i enheternas praktiska arbete.

2022 ska det familjeorienterade arbetssättet utvecklas vidare genom projektet ”Ingen ska lämnas utanför”, ett barnrättsarbete för barn i ekonomisk utsatthet ur ett socialt hållbarhetsperspektiv. Projektet löper under tre år med målsättning att på lång sikt bryta negativa konsekvenser av barnfattigdom och motverka ärftlighet av ekonomisk utsatthet. Inom projektet ska socialsekreterare inom ekonomiskt bistånd även stärkas i sitt arbete med barns rättigheter.

Förvaltningen har en lokal samordnare som arbetar med att förhindra rekrytering in i kriminalitet för barn och unga i riskzon. Målet är bland annat att minska det framtida behovet av mer ingripande insatser, exempelvis placeringar utanför hemmet eller SIG. Socialtjänsten ska även under året öka användandet av bedömningsinstrument för normbrytande beteende hos barn och unga.

Förskolan arbetar på många olika sätt för att barn ska kunna uttrycka sina tankar och idéer, bli lyssnade till och få mer utrymme och inflytande i vardagen. Genom att stötta barns verbala och icke verbala kommunikation synliggörs barns olika perspektiv och åsikter. Exempelvis används TAKK, tecken som alternativ och kompletterande kommunikation. Detta är en del i ett demokratiskt arbete som gynnar varje barns språk- och identitetsutveckling. Varje förskoleenhet har barnombud som ska verka för att barnperspektivet stärks och beaktas i arbetet, och att barnens behov beaktas. De är också en stödfunktion vid misstanke om att barn får illa. Förskolans arbete för barns delaktighet beskrivs även under mål 1.3 och nämndmålet "Flickor och pojkar är delaktiga och har inflytande i förskolans utbildning".

Barns intressen tas även tillvara i utvecklingen av stadsmiljön, exempelvis vid upprustning av lekparker och parker.

Systematiskt kvalitetsarbete

Stadens system för integrerad styrning och ledning stödjer nämndens verksamheter att ha ett tydligt fokus på resultat för invånarna. Ekonomiavdelningen har ansvaret för att samordna arbetet med att ta fram verksamhetsplan, tertialuppföljningar, verksamhetsberättelse och den

ekonomiska uppföljningen.

Arbetet med intern kontroll är en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet. Syftet med intern kontroll är att säkra en effektiv förvaltning och förhindra allvarliga fel och skador. Den utveckling av internkontrollarbetet som pågått inom förvaltningen under de senaste åren har ökat förutsättningarna för att oönskade händelser som kan hindra nämnden från att uppnå sina mål identifieras, förebyggs och hanteras.

I enlighet med *Stockholms stads kvalitetsprogram* arbetar förvaltningen för att Skarpnäcks invånare ska få en effektiv och god service. Alla verksamheter ska utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete, och det ska ligga till grund för verksamhetsplanering och förändringsarbete. Invånarnas synpunkter värdesätts, tas tillvara och utgör en viktig grund för kvalitetsutveckling. Medarbetarna uppmuntras till att vara aktiva och innovativa för att utveckla verksamheten. Detta möjliggörs genom att chefer ger medarbetare utrymme, incitament och verktyg för att omsätta goda idéer till verksamhetsutveckling.

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Förvaltningen har färdigställt integrering av ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt SOSFS 2011:9, som gäller för socialtjänst och äldreomsorg, i ILS-webb. Arbetet har utökats till att även omfatta systematisk hantering av synpunkter och klagomål, avvikelser samt lex Sarah-rapportering och det arbetet fortsätter och fördjupas under 2022. Rutiner för hantering, analys och återkoppling av invånarnas synpunkter och klagomål följs upp med fokus på vidareutveckling av analys och åtgärder. Utvecklingsarbetet syftar till att förebygga och rätta till fel och brister för att utveckla och förbättra verksamheten.

Förvaltningen analyserar resultaten från inspektioner, brukarundersökningar, verksamhetsuppföljningar, synpunkter och klagomål samt avvikelser. Andra viktiga underlag i analysarbetet är verksamhetens olika metoder som stödjer kvalitetsarbetet som olika bedömnings- och utredningsinstrument, självvärderingsmetoder, intervjuer, observationer, granskningar och reflektion kring olika arbetsprocesser.

Digitaliseringens möjligheter till effektiviseringar

För att främja arbetet med innovation och digitalisering arbetar förvaltningen med att stärka det aktiva medarbetarskapet samt att stötta cheferna i ett utvecklingsorienterat ledarskap. Införandet av smarta lås i hemtjänsten innebär förändrade arbetssätt och förväntas medföra kortare svarstider vid larm och en förbättrad arbetsmiljö. Förvaltningen ser att det fortsatt finns ett behov av dialog och reflektion kring verktyg och arbetssätt för att öka innovation och digitalisering i förvaltningens verksamheter.

Strukturella hinder och målkonflikter

Ett exempel på strukturella hinder är att samverkan mellan olika aktörer, exempelvis socialtjänst, skola, polis och regionen, försvåras av de sekretessbestämmelser som gäller för de olika myndigheterna. Att få individens eller vårdnadshavarnas samtycke till att dela information mellan olika aktörer är avgörande, det är dock inte alltid möjligt att få samtycke av olika skäl.

Sekretessbestämmelserna kan också utgöra ett hinder i samverkan med andra myndigheter för

att motverka missbruk av välfärdssystem. Det är av stor vikt att hitta välfungerande metoder för samverkan mot välfärdsfusk för att säkerställa att offentliga medel används på rätt sätt och att förtroendet för offentliga verksamheter bibehålls. Höga krav på rättssäkerhet, krav från tillsynsmyndigheter och krav för att säkerställa korrekt hantering av skattemedel och redovisning innebär också en målkonflikt i förhållande till krav på snabbare, mer tillgänglig och begriplig handläggning.

Förvaltningen ser även målkonflikter kopplat till prioriteringar när arbetet med att hitta balans mellan att förändra socialtjänsten till att arbeta mer förebyggande och med tidigt stöd som det ofta tar lång tid att få ut effekter av (veta vad som ger effekt) och å andra sidan hantera en samhällsutveckling som gör att fler och fler grupper i samhället har akut indikerade behov av insatser.

Staden strävar efter miljö- och klimatvänliga måltider genom att verksamheterna ska ha en hög andel ekologiska livsmedel och låga koldioxidutsläpp. Utmaningen i att nå båda dessa mål är kopplat till utbud och tillgång till ekologiska livsmedel. De klimatsmarta livsmedlen med låga utsläpp, som oftast är svenska, är inte ekologiska.

Lärande och kvalitetsutveckling

Förvaltningen deltar i stadens gemensamma aktiviteter för att sprida goda idéer och metoder inom olika verksamheter, exempelvis genom utvecklingsdialoger och genom att uppmana verksamheter att delta i stadens kvalitetsutmärkelse. Inom ramen för chefsforum har förvaltningen en utvecklad form för lärande och dialog kring kvalitetsutveckling.

Samverkan

Intern och extern samverkan, såväl inom staden som med offentliga aktörer, civilsamhället, akademien, näringslivet med flera, bidrar till kvalitetsutveckling och stärker förvaltningens innovationskapacitet. I möten och samverkan med andra aktörer sker ett ömsesidigt lärande och nya arbetssätt och metoder utvecklas. Förvaltningen samverkar med universitet och utbildningsanordnare för att säkra kompetensutveckling och för att följa utvecklingen inom utbildningarna. Samverkan ger förutsättningar för att bättre kunna möta studenters behov vid verksamhetsförlagd utbildning. Förvaltningen ingår fortsatt i ett forskningssamarbete (DISVO) mellan Stockholms stad, Region Stockholm och Stockholms universitet som syftar till att förbättra datautbytet mellan regionen och stadens äldreomsorg.

Innovationssatsningar

Inom förvaltningen pågår ett antal utvecklings- och innovationsarbeten som bidrar till ökad effektivitet och nytta för invånarna. Projekt God och nära vård fokuserar på äldre med samsjuklighet och/eller hemlöshet i syfte att utveckla handläggning och alternativ för placering i komplexa ärenden för att nå en ökad kvalitet för den enskilde. Forskningsprojektet kring BRA-samtal för barn i familjer som lever i osäkra boendeförhållanden innebär kvalitetsökningar i det stöd som ges till barn.

Förvaltningen arbetar aktivt med att utveckla arbetssätt och strukturer i processen kring lex Sarah och avvikelshantering, under 2022 planeras vidareutveckling och förenkling av stödmaterial till medarbetare för att öka nyttan för invånarna.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Mathiasson Laxvik, Stadsdelsdirektör	2021-12-03